

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE:
EGY HÓRA 1 KORONA ÉS FILLÉR,
NEGYEDÉVRE 3 KORONA, FÉLÉVRE
10 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 20 KORONA
Megjelenik kivétel nélkül minden nap.

Feladv. szerkesztő és leltulajdonos
THAN GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth-utca 3. sz., 1-56 emelet
(Debreceni Elő Takarékpénztár-épület)
Egyes szám ára 6 fillér.

A Karácsony békéje.

Írta DR. BERNOLÁK MÁNDOR.

A világháború borzalmait közt immár harmadszor köszönt reánk a Karácsony szeretetet és békét sugárzó ünnepe.

Az ágyuk rettentő dőreje még mindig elnyomja a szelid harangszót; a haldeklők rémes halálhörgése, az özvegyek, az árvák, a fiaikat vesztett édes anyák egy-egy ostromló mélysges fájdalma még mindig elnyomja az angyalok Isten dicsőségét, emberek békéjét hirdető békéjét.

Még mindig áll a harc. A népek, a melyek nem gyűlölik egymást, még mindig öldöklőve állanak egymással szemben. Nem mulik el nap, hogy az emberi társadalomra hasznos, produktív munkára hivatott, anyát, feleséget, gyermeket eltető egészséges férfiak tízezrei ne pusztulnának el vagy ne válhának nyomorékká a harcerekben.

Nincs család, amelynek ne kellett volna már gyászt öltenie. Nincs nemzet, amely legjobb fiait millióinak pusztulását látva, ne nézne aggodalommal a jövőbe.

Bármilyen volt az ok — ezt most nem kutatom, — amely miatt a XX. századra az öldöklő kegyetlenség e szörnyű bélyegét rá kellett nyomni, már többet szenvedett miatta az emberiség, mint amennyit bármily magas érdek megkívánhat.

Büszke és boldog vagyok ezért, hogy a központi hatalmak szövetsége és abban a magyar állam és ifjú királya, megelégedve az örületbe menő mérközést, békejobbót nyújtott ellenfelének. Hogy mi lesz történelmi korszakunk e legnagyobb fontosságú diplomáciai lépésének közvetlen hatása, azt e pillanatban, amikor e sorokat írom, boldog reményekkel telve, még csak sejtetni lehet. De az már bizonyos, hogy az emberiség e tündöklően fontos eseménye a népek millióinak legbensőbb vágyát fejezi ki; lelki sulyos lidércnyomás alól szabadítja fel és hogy oly hatalmas erővel döngteti a béke nehezen nyíló kapuját, amelynek ellenállani már csak ideig-óráig lehet. A lelkek sóvárgását az emberiség békéje után többé

visszafojtani senki sem tudja. Nem hiszem, hogy volna Európának államférfia aki ezt saját lelkiismeretének és a történelemnek ítélő széke előtt megkísérelni elég vakmerő lehetne.

Ezért Karácsonyunk már valóban a béke és a szeretet ünnepe lesz. Vajha a keresztény világ e legszebb ünnepének csodálatos varázsa, a Jézus Krisztus lelkülete a megindított béke-áramlatnak az egész világon újabb, olyan lökést adna, hogy a mértékfeletti hatalomra vágyók és a vagyont méltánytalanul hajhászók is meghódolnának az emberiség közökhaja előtt, vagy elcsöppörné őket a nemesebb érzésük ellenállhatatlan vágyának hatalmas kitérésre!

Lehetetlen, hogy ma is áthidalhatatlan ellentétek választanak el egymástól a szemben álló hatalmi csoportokat. Mi soha sem képzeltük a nagy háború végét akként, hogy a békekötés népeket megálázzon és az elkeseredés újabb viszályok magvait hintse el köztük. Már hónapok

Aquarel.

*Az alkony még szűl . . . Közéig az éj,
Csendje már dereng a rónaságon . . .
Csak egy kúvik jósol valahol még
S a tús ócsa szél suttog a jákon . . .*

*Öszebevegylő, szikár katonák
Üldögtelnek egy bágyadt lúz körül.
Az ágyú rájuk gránátot dob át
Távolról, a lengyel erdők mögül . . .*

*Némán, szótlanul egymásra néznek,
Vén szentük zavart, ajkuk megremeg:
Szárnyra kelnek az édes emlékek:
A lús falú, hitves s a gyermekek . . .*

*Már csak parássa van még a lúznek:
Az ábrándok és rikkáiban szállnak . . .
Aztán rendre, mind álmodat úszik
S ölébe, ülnek az éjszakának . . .*

BAAR TIBOR.

Karácsony a néphitben.

A néphit szerint aki Karácsony estéjén poharat, vagy flakót tör el, nem éri meg a jövő Karácsonyt.

Karácsonytól újévig nem szönek és nem fonnak, nehogy a szarvasmarha megsántuljon.

Karácsony estéjén minden ételből vesznek egy kanálnyi és azt Jézus születése napján a háziállatokkal megetetik, hogy egész éven át egészségesek legyenek.

Karácsony estéjén a gazdaasszony mézzel keresztet csinál lánya és fia homlokára, hogy tamaz után a legények, emez után pedig a lányok úgy járjanak, mint méhek a méz után.

Karácsony estéjén a gazda egy-két kővo szalmát hoz a szobába, ezzel azután a gyümölcsfát bekötözi, hogy jól teremjenek.

Karácsony estéjén a lányok szilvafát rúznak meg és e közben figyelnek, honnan hangzik kutyaugatás; arról a tájról fog jönni a kerőjük.

Olyan fát, amely nem terem, Karácsony estéjén fejszével meg kell kopogtatni és a fa biztosan gyümölcsöt fog hozni.

Karácsony estéjén a baromfit rostáról etetik meg, hogy mindig együtt legyen.

Azt a pásztort, aki Karácsony napján lopott kalácsot eszik, soha sem fogják meg tilosban.

Karácsony estéjén a falu lányai három papírszöletre egy-egy legény nevét írják, a papíroskát három téstagalácsimba sodorják és forró vízbe dobják; amelyik név elsőnek kerül a vízszinre, ahhoz a legényhez mennék nőül.

Karácsony almát hámoznak a lányok, azonban vigyáznak, hogy a héj egészben megmaradjon, ezt azután háuk mögé dobják és a milyen betűalak képződött a földre esett héjből,olyannal fog kezdődni a leendőbelijök keresztneve.

Karácsony estéjén nyáláb fát szönek olvasatlanul a hajadonok és a melyikök páros számu darabot szödet, legényemberhez megy nőül, kútonben özvegyhez.

Női kalapok óriási választékban

és a legolcsóbb árban szerezhető be. Antilop mint K 10.—, 11.50 és minden árban. Plüsch K 16.50-től minden színben és a legújabb formákban kapható:

Haas Lipót linoleum-áruházában, Debrecen Ferenc József-ut 58

1586

kal ez előtt irtam e helyen — és meg vagyok győződve, hogy nemzetem lelkéből szólottam így — hogy mi, akiknek diadalmas fegyvereit már a világ semmi hatalmassága nem győzheti le, hogy mi sem hatalmunk ereje, hanem csak az emberiség az igazság, az ellenséges nemzetek vágyait is megértő méltányosság törvényei szerint követelhetjük a népek békéjét.

A véres tusát már be kell fejezni. A karácsonynak ez a gondolata kell, hogy uralma alá hajtsa az egész világot, még pedig a Karácsony szellemében, az egymás megbecsülésének, az emberszeretet örök törvényének parancsai szerint. A nagy nemzeteknek nem lehet a célja, hogy egymást összetörjék, hogy egymás kultúráját lerombolják, hogy az egymás eszméit lerontsák: az emberiség nemzetközi világának így kell kialakulnia, hogy mindaz, amivel az egyes nemzetek az emberiség haladását szolgálják, egyetértően és harmonikusan érvényesülhessen.

Ily békének már nem lehet akadálya. A hatalom birtokosainak kötelessége, hogy azt ilyen irányban, még áldozatok árán is megkössék.

Nem kevésbé fontos a nagy kérdések másik tömege, amely az emberiség jobbjait kell, hogy foglalkoztassa a karácsonyi szeretet és béke szellemében; ezek a nemzeti lét belső reformjának nagy kérdései.

A történelemnek nemcsak legvéresebb igazságtalansága lenne, hanem a nemzet jövő nagyságának értelmetlen elnyomásához is vezetne, ha a háboru során szerzett tapasztalatokat szem elől tévesztve, nem biztosítanánk olyan belpolitikai reformokat, amelyek az állam védelmében legnagyobb érdemeket szerzett férfiakat, családokat, rendeket és osztályokat megerősítik és méltányosan jutalmazzák, a hazafiatalan és a társadalom érdekeivel törődő rétegek további visszaéléseinek pedig gátját szegik.

A belső béke és a szeretet törvénye a mainál igazságosabb társadalmi és jogi rendet követel. A legnagyobb megbecsülést azoknak kell biztosítani minden téren, akik az államra és a társadalomra a

Mikor almát esznek a karácsonyi vacsoránál, kicserélik egymással a falatokat, hogy ismeretlen utakon el ne tévedjenek.

Legjobb a karácsonyi kalácsot kórtafa fájánál sütni meg: a hamut káposztapalánta alá kell hinteni, hogy le ne rágják a hernyók.

Karácsony estéjén az eladó lányok fakennel kopognak oly házak ablakain, ahonnan férjet szeretnének kapni; ha a bennlevők azt mondják: „vidd el őt” úgy egy éven belül menyecske lesz belőlük; ha azt kiáltják: „hagyd, mert megártana”, még hosszú ideig pártában maradnak.

Karácsony estéjén minél több kalácsot hagynak az asztalon, hogy bő isteni áldásban legyen részük.

Karácsony estéjén keményre főtt borsót szórnek el a szobában, másnap reggel betereli oda tyukjait a gazdaasszony és a hány borsoszemét eszik meg egy-egy tyuk, annyit fog tojni.

Aki a karácsonyi éjféli mise után puttonyból iszik vizet, az sokáig bírja majd a szomszédját.

A karácsonyi vacsora morzsáit ablak alá aszadják, abban a hitben, hogy azokból kis virágocskák fognak kinyitni.

Amely gyermek karácsony estéjén születik, abból szerencsés ember lesz.

leghasznosabbaknak, önfeláldozásra, a nemzet javáért való szenvedésre, egyéni, családi, rendi és osztályérdekeiknek a közérdekel szemben való alárendelésére a leginkább készeknek és képeseknek bizonyultak.

A lövészárkok hősei nem maradhatnak proletárok. A hősök árvái nem élhetnek kegyelem kenyéren. A háboru hiénái pedig nem tobzódhatnak az élet minden javában akkor, amikor a nemzettest legértékesebb része nyomorral küzd.

Az a nemzet, amely oly csodálatos erőfeszítésre volt képes a harctereken, az nem engedheti, hogy meggyökeresedett jogelvek tisztelete címén a háboru után a közkötelességek teljesítése terén a legnagyobb egyenlőtlenség és a munka és elismerés tekintetében felháborító aránytalanság ne csak fenntartassék, hanem mérhetetlen arányokban még fokoztassék is.

Szét kell repeszteni minden mesterséges korlátot, amely a társadalmi igazságosság érvényesítésének útjában áll. A háboruban tapasztalt fenséges energiával új rendet kell alkotni, amely a magyar nemzet eszményeihez méltó lesz és mindenkinél megadja azt, ami igazság szerint megilleti.

Ebben a dicsőséges történelmi korban, amelynek fényes kilátásait csak fokozza szent koronát váró felséges ifjú királyunk fenkölt lelkülete, a béke műveiben is nagyot kell alkotnunk; rendkívüli méretek közt kell várnunk az ország regenerációját.

Méltányos béke ellenfelek közt; társadalmi igazságosság és megértő szeretet a nemzet belső életében: ma ezek valósíthatják csak meg Karácsony ünnepének örökségét eszméjét.

Hadiárváink védelme.

Az emberiség színe-virágát elpusztító és már harmadik éve dúló világháboru, a hadiárvák védelmét a legfontosabb állami és társadalmi érdeké tette. Megmenteni és védelemben venni a házáért életüket feláldozott hősök árváit, nemcsak hazafias s erkölcsi kötelesség, de állami érdek is.

A nagy véreszességet, melyet a világháboru alatt crosziánként küzdő nemzetünk ma eddig is szenvedett pótolnunk kell, pedig a lehető legrövidebb idő alatt vallásos, munkás elégedett hazafias polgárokkal, akik az igazságnak, az erkölcsnek diadalát, a magyarnak lángoló haza és faj-szeretet mindenkor úgy békében, mint háboruban rendületlenül hirdetni fogják. Igaz honszeretet és társadalmi morál képezik az állami lét fundamentumát. A hol a polgárok abban a szellemben élnek, annak az országnak a léte, fejlődése már eleve biztosítva van.

Ebből a szellemben kell felnevelnünk a jövő nemzedéket s akkor nemzetünk, hazánk örökké élni fog.

A hadiárvák védelme az árvaszékek kezében van látva, mert a gyámhatóságok törvényes feladata az árvák védelme, jövőjének irányítása. Az ország árvaszékei a legnagyobb lelkesedéssel, az ügy iránti meleg szeretettel karolták fel a hadiárvák védelmét és a mint ez már most, a világháboru közepette kétségtelenül megállapítható, a hadiárvák védelme gyámhatósági hatáskörben társadalmi erők bevonásával, a legszebb reményekre jogosít.

E egyszerű és nemes munkából városunk árvaszéke is kivette méltó részét, mert a legelső között volt azon árvaszékek között, amelyek a gyermekvédelem és a hadiárvák fokozott védelmének nemzetfenntartó fontosságát mindjárt a háboru kezdetén felismerte.

Városunk árvaszéke vonta be először a hadbavonult gyermekeinek, a hadiárvák védelmének ellátására, a gyámügyi adminisztráció körébe a társadalom nemesen érző tagjait. 1915. év elején szervezte az árvaszéki ellenőrzők társadalmi intézményét, melynek tagjai ma már mintegy 15.000 hadsegélyben részesülő gyermeknek nevelését, gondozását kísérik szeretetteljes figyelemmel. Majd 1915 év december havában elnöki intézkedéssel a már meglevő ellenőrzői intézményből szervezte a hadiárva pártfogó intézményt, amely intézménynek szervezése 1916 évben a 23000—1916 B. M. sz. rendelettel országosan elrendeltetett.

Ma már tehát az árvaszéki pártfogói intézmény hivatalos társadalmi intézményé fejlődött, amely intézmény városunkban is a legmegnyugtatóbb eredménnyel működik. Ellenőrzőink és pártfogóink hivatásuknak magaslatára emelkedve elismerésre méltóan teljesítik hazafias kötelességüket és erős a reményünk, tapintatos, céltudatos irányítás mellett ezen háboru szülte új társadalmi intézmény a hadiárvák védelmében igen eredményes és a közel jövőben statisztikai adatokkal igazolható nemzetfenntartó munkásságot fejt ki.

Azok, kik elfogulatlanul figyelemmel kísérték a magyar gyámhatóságok feltűnés nélküli komoly, céltudatos munkásságát el kell, hogy ismerjék: a hadiárvák védelmének ellátása — jobb, megfelelőbb hivatali szerv az árvaszéknél nem is lehet. A gyermekvédelem, a fiatalok ügye, a házasságok kívül született gyermekek jogvédelme, prostitúció elleni küzdelem, a hadiárvák fokozott védelme (s jövőben a még törvényhozásilag rendezendő rokkant ügy, rokkant védelem, amely ügyeknek az árvaszékekhez való beosztása a legszerencsésebb megoldás lenne) mind újabb és újabb területek, amelyeken az árvaszékek eddigi feladata körén felül szerető szociális munkát kell kifejtenie. Ezek az új feladatok az árvaszékeket is kimozdították eddigi szűk tevékenységi köréből s azt valószínűleg egyik legfontosabb szociális intézménnyé tették. Az árvaszék ma már nem aktákat intéző bürokratikus hatóság, hanem élő szociális intézmény, amely a gyermekvédelem és a hadiárvák — magasztos ügyét minden bürokratikus eljárástól menten a szülői szeretet melegével intézi.

APOLLO

Karácsony első napján, Hétfőn.

Előadások 3 órákor megszakítva, 5, 7 és 9 órákor rendezvényekkel.

A legnagyobb film-szenzáció
Olaf Fönnas főszereplésével.

A világ vége

egy világ katasztrófa története 5 felvonásban.

A darab látványosságai:

Földrengés!

Árvák!

Égő víhar és hajótörés!

Karácsony másnapján, kedden.

Előadások 3 órákor megszakítva, 5, 7 és 9 órákor rendezvényekkel.

Fern Andra főszereplésével.

Ha a szívek megszólalnak

társadalmi nagy dráma 5 felvonásban.

Kitűnő kíséző műsor!

Hogy városunk hadiárvaainak szociális védelme a társadalom nemes érző tagjainak közreműködésével a nagy n. is mostohán megállapított katonai ellátás (távi 4 kor.) és nehéz megélhetési viszonyok mellett az állam és város minden nagyobb mezt rihetése nélkül a lehetőség határain belül ellő képen ellátva és a belügyminiszter, mint legfelsőbb gyámi hatóság által megjelölt azon irány elv, hogy a hadiárvak családi körben nevelendők, valósítva van, szolgáljon bizonyosságn az alábbi statisztikai kimutatás, amely a hadiárvak viszonyait a jelenlegi állapot szerint tünteti fel:

Hadiárvak létszáma: 491.
Az édes anyja gondozásában: 419.
Egyéb hozzátartozók és jötevők gondozásában: 15.

Állami, községi gondozásban: 8, megemelti kívánom, hogy a három állami gondozásban levő hadiárva közül kettő már az atya életében is állami ellátásban volt.

Egész árva: 11.
Fél árva: 420.
Fiú: 215.
Leány: 216.
Ev. ref. vallásu: 382.
Róm. kath. vallásu: 23.
Gör. kath. vallásu: 10.
Izv. vallásu: 7.
Vagyontalan: 104.
Vagyontalan: 327.
59 árvaszéki pártfogó kirendeltetett 203 hadiárva részére.

Az eltűntek gyermekeinek létszáma: 131.
E kis statisztikai kimutatás igazolja, hogy hadiárvaink családi viszonyában az édesanya elvezése az ideig nagy változást nem idézett elő. Elnek, növekednek családi körben, a mindent pótló anyai és jötevői szív melegségével körülveve, abban a bizakodó reményben, hogy méltó utódai lesznek a dicső apáknak.

Es ha a város árvaszékének megadatik a mód a már rég kívánt fejlesztés és áldásosan működő hadiárva segély alapjának gyarapításával — nemzet fenntartó munkálkodásának a megkezdett irányban való folytatásához hadiárvaik jövője közmegelegedésre biztosítva is lesz.

Erős akarattal és lankadoatlan kitartással kell munkálkodnunk. Le kell küzdenünk minden akadályt, minden nehézséget és áldoznunk kell nekünk telhetőleg a nagy cél elérésére.

Dr. Kies Sándor.

ARANY-BIKA mozgósínház

Hétfőn Kedden
A bűnügyi rejtélyek szennacloja!
A legizgalmasabb filmalkotás.

A halálos csók

rejtélyes bűnügy 3 tanúvallomásaiban.

Fall módszere Pánik a penzióban
humoros. vigjáték.

Havas-utakon, természet felvétel.

Előadások 3 órákor mérsékelt, 5 7 és 9 órákor rendez helyárrakkal.

Eladó ház

Bercsényi-utca 22. számú, modernül és a legnagyobb kényelemmel berendezett családi ház, mely tartalmaz 2 utcai, egy háló és üvegezett előszobát, két világos, egy sőtét és mosó-pincét; továbbá két udvari szobás lakást, konyhával, padlással. Csatornázva, vízvezeték a pincébe is levelezve, villanyvilágítás. Jó vízű szivattyús kut, az egész udvar kiköveztve és szépen befásítva. — Értekezhetni lehet a városi nyomdában.

Egyház és iskola.

A tiszántúli egyházkerület és a koronázás. A tiszántúli egyházkerület részéről dr. Baltazár Dezső püspök és gróf Dégenfeld József főgondnok vesznek részt a koronázáson. Ugyanők képviselik az egyetemes konventet is. Gróf Dégenfeld József főgondnokot különben beválasztották a hitlevélatadóbizottságba is.

Szavazás tanítóképzésére. Az alsószabolcs-hajduvidéki ref. egyház megyében egy tanítóképzésére is történt szavazás. Absolut többséget senki se kapott. Most a két legtöbb szavazatot nyert egyén (Porcsalmy Gyula és Gál Zs.) közt új szavazást rendelt el az esperesi hivatal. A hajduböszörményi ref. egyház a dec. 21-én tartott gyűlésén a maga 8 szavazatait ismét Porcsalmy Gyula hajduböszörményi igazgatótanítóra adta.

Szavazások. Beksa Lajos helyére az egyházkerület főjegyzői tisztnél most szavaznak. A hajduböszörményi ref. egyház a maga 8 szavazatait dr. Kun Bélára adta. Az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegegyében újra szavaznak a világi főjegyzőre és a Szomjas Gusztáv gondnokká választás folytán megüresedett tanácsbírói tisztra. A hajduböszörményi ref. egyház a maga 8 szavazatait az e. m. világi főjegyzői tisztnél Rásó Istvánra, a tanácsbíró-ságnál dr. U. Szabó Lajosra adta.

A király a ref. konventhez. Az egyetemes konvent folyó hó 14-ikén tartott üléséből öfelségét üdvözölő táviratára a következő sürgönyválasz érkezett. Főtiszteltetés és Méltóságos dr. Baltazár Dezső református püspök urnak Budapest. Wien burg 817. Ó császári és apostoli királyi felsége élénk megelegedéssel fogadta trónra lépése alkalmából a magyar református egyház egyetemes konventjének méltóságos és farselnöke gróf Dégenfeld József főgondnok ur öméltósága által mélyen átértett lelkes szavakban kifejezésre juttatott hódolatot. Öfelsége, ki a magyar református egyház iránt a legmelegebb érdeklődéssel viseltetik, szives köszönetét küldi a konventnek hagyományos királyi hűsége és ragaszkodása biztosításáért, valamint öfelségeért uralkodásáért s a diadalmos békéért mondott buzgó fohászáért, legfelsőbb parancsra báró Nagy.

Karácsony a templomokban. Ünnepi Istentiszteletek.

Karácsony ünnepe alkalmából a három napos ünnepi templomainkban a következő sorrendben tartatnak meg az Istentiszteletek:

A ref. templomokban.

Hétfőn, Karácsony első napján: Nagytemplomban: d. e. 9 órákor predikál Kolozsváry Kiss László s.-lelkész, ágendázik dr. Baltazár Dezső püspök, d. u. 2 órákor Márton Sándor s.-lelkész. Kistemplomban: d. e. 9 órákor predikál: Dicsőfi József lelkész, ágendázik Szele György lelkész, d. u. 2 órákor Erdélyi Sándor s.-lelkész. Kossuth-utcai templomban: d. e. 9 órákor predikál Uray Sándor lelkész, ágendázik Erdélyi Sándor s.-lelkész, d. u. 2 órákor Molnár Ferenc s.-lelkész. Árpádtéri templomban: d. e. 9 órákor predikál Zih Sándor lelkész, ágendázik Molnár Ferenc s.-lelkész, d. u. 2 órákor Konrad Zoltán s.-lelkész. Ispotályi templomban: d. e. 9 órákor Makay Lajos diakonisa lelkész, ágendázik Főris Endre s.-lelkész, d. u. 2

órákor Kolozsváry Kiss László s.-lelkész. Homokkerti imaházban: d. e. 9 órákor predikál és urvacorát oszt Boér Károly valdánanár, d. u. 2 órákor Főris Endre s.-lelkész. Városi szegényházban: d. e. 9 órákor predikál és urvacorát oszt Bagoly Bertalan s.-lelkész.

Kedden, Karácsony második napján: Nagytemplomban: d. e. 9 órákor predikál Konrad Zoltán s.-lelkész, d. u. 2 órákor Főris Endre s.-lelkész. Kistemplomban: d. e. 9 órákor predikál Bagoly Bertalan s.-lelkész, d. u. 2 órákor Molnár Ferenc s.-lelkész. Kossuth-utcai templomban: d. e. 9 órákor Kolozsváry Kiss László s.-lelkész, d. u. 2 órákor Konrad Zoltán s.-lelkész. Árpádtéri templomban: d. e. 9 órákor Főris Endre s.-lelkész, d. u. 2 órákor Bagoly Bertalan s.-lelkész. Ispotályi templomban: d. e. 9 órákor predikál Molnár Ferenc s.-lelkész, d. u. 2 órákor Erdélyi Sándor s.-lelkész. Homokkerti imaházban: d. e. 9 órákor predikál Erdélyi Sándor s.-lelkész, d. u. 2 órákor Márton Sándor s.-lelkész.

A róm. kath. templomban.

Hétfőn, ünnep első napján: d. e. 6 órákor énekes u. n. Pásztorok-miséje; 7, 8, háromnegyed 11 és fél 12 órákor csendes, 9 órákor ünnepélyes szentmise; utána szentbeszédet tart Gróf Ferenc praelátuskanonok. Délután 3 órákor ünnepélyes vécsernye; majd szentbeszéd, rózsafüzér és ájtatosság.

Kedden, ünnep második napján: az istentiszteletek sorrendje ugyanaz, mint vasárnap.

Az ágost. hitv. ev. templomban.

Hétfőn, Karácsony első napján: reggel 8 és fél órákor Koricsánszky Gusztáv tábori esperes német istentiszteletet tart urvacoraozttással. Délután 10 órákor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet, utána Labossa Lajos s.-lelkész mond urvacorai ágendát és oszt urvacorát. Délután 5 órákor Labossa Lajos s.-lelkész predikál.

Kedden, Karácsony második napján: d. e. 10 órákor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet, utána urvacoraozttás. Délután 5 órákor ima.

A gör. kath. templomban.

Hétfőn, Karácsony első napján: reggel 7 órákor olvasott szentmise szentbeszéddel a katonák részére; d. e. fél 10 órákor ünnepélyes szentmise szentbeszéddel és miroválással; d. u. fél 3 órákor rózsafüzér ájtatosság, 3 órákor délutáni istentisztelet.

Kedden, Karácsony második napján: a boldog Szűz emlék ünnepén és szerdán szent István első vértanu ünnepén az istentiszteletek sorrendje ugyanaz, mint hétfőn.

„METEOR“-mozgó

Bocskai-ter 10. Telefon: 947.

Hétfőn, karácsony első napján.

ALARCOS SZERELEM

drama 3 felvonásban.

VÉGRE EGYEDÜL

vigjáték 2 felvonásban.

Édes a bosszu, humoros.

Elba, látkép.

Kedden karácsony második napján.

MÁJUSI KIRÁLYNŐ

drama 4 felvonásban. — Főszereplő Rita Sacchetti.

A SZARÁCSNÉK GYÖNGYE

vigjáték 2 felvonásban.

Az álmos vőlegény, humoros.

Háborus hiraló, aktuális.

Előadások kezdete d. u. 3, 5, 7 és az utolsó 9 órákor. Helyárak: Páholyülés 1 K., I. hely 70 fillér, II. hely 60 fillér, III. hely 40 fillér.

Harctéri események. Höfer jelentése.

Budapest, december 24. (Keleti harctér.) József főherceg vezérezredes hadseregarcvonala: Az Uz-völgytől északra egy ellenséges osztag a magyaros magaslaton megvetette lábát. Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregarcvonala: Egyik vadász különítményünk átkelt a Bisztrica Solotwinkán Bohorodzánytól délnyugatra az akadály övön keresztül egészen az ellenség egyik előállásáig hatolt előre. A megszálló csapatok leverte és miután a védelmi berendezéseket szétrombolta, teljes számban visszatért.

(Olasz és délkeleti harctér.) A Karszt fensíkon időnkint élénkebb tüzérségi tűz, egyébként a helyzet változatlan. Höfer.

Események a tengeren.

Budapest, december 24. A 22-ről 23-ra virradó éjszaka egy előretörés alkalmával négy torpedórombolónk az Otranto uton az ellenség két fellegyverzett örgőzhajóját tüzérségi harcban elsüllyesztette. Visszterésükkor legkevesebb 6 ellenséges torpedóromboló álta utjukat, amelyek hatalmasabb és gyorsabb típushoz, kivehetőleg az indómitó típusúhoz tartoznak. Az áttörésnél heves ágyuharcra került a sor, a melynek folyamán az egyik ellenséges torpedóromboló lángba borulva helyben maradt. Legalább három másik romboló kis távolságról több ízben eltalálva, menekülésre kényszerült. Köztük volt egy még erősebb ismeretlen típusú romboló. A mi a rombolóink közül az egyiket két találat érte a kéményen, egy másikat pedig egy találat a hajó felső részén. Egy halottat veszítettünk. Sebesültünk egy sem volt.

Hajóhadparancsnokság.

Németország harcai.

Ludendorff első főszállásmester jelentése.

Berlin, december 24. (Nyugati harctér.) Az Ypern környékén Wieltje mindkét oldalán angol osztagok erős tüzelés után a reggeli szürkületben megtámadták állásainkat. Visszavertük őket. A többi arcvonal-szakaszon többnyire rosz időjárás mellett csak kisebb tevékenység volt.

(Keleti harctér.) Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Különös ese-

mény nem történt. József főherceg vezérezredes arcvonala: A behavazott Erdő-Kárpátokban az ludoval és a kirilbabai szakaszon a tüzérségi tűz időnkint fokozódott. Az Uz-völgytől északra oroszok ismét támadásba mentek át. Egy meghiúsult előretörésük után a magyaros hegygerincen sikerült lábukat megvetniük.

Mackensen vezértábornagy hadseregarcvonala: A dobrudzsai hadműveletek folytán az ellenség a tarotmány északnyugati szögletébe szorult. A Duna északi partja Tulceától mindkét oldalra ágyuink tüzeben áll.

(Macedon arcvonal.) A Vardar és a Dorian tó között az angolok lötték a német és bolgár állásokat. Az esti órákban támadó zászlóaljokat véresen visszavertük. Ludendorff.

A legszebb debreceni könyv.

Takács Edith költeményei.

Gyönyörű szép ajándékot kapott karácsonyra Debrecen város: megjelentek a Csáthy cég kiadásában Takács Edith költeményei.

Dr. Láng Sándorné gyönyörű szép költeményei nem ismeretlenek előttünk. Láttuk, olvastuk azokat a legelőkelőbb fővárosi folyóiratainkban, halottuk előadni egyes estélyeken, s mind megragadott, örömmel töltött el bennünket: örültünk annak, hogy a mély gondolatvilágú költemények Debrecenben születtek, Debrecen kulturális értékét teszik becsesebbé.

Ezek a költemények, — melyeknek költői méltatásához, mint ahhoz nem értő, fogni nem aakrok — jelentek meg egy kötetben a szép kedvelőinek őszinte örömeire. Már a megjelenés módja is olyan, mely jellemzi az író minden nemes iránt mélyen érző magas izlését. Nem elégedett meg valami izléstelen, sablonos kötet kiadásával, de ölkolteményeit a belső tartalomhoz méltó, ékes művészi mezbe öltöztette, iparművészeti eseményt okozó, minden ízében nemes kiállítású kötetben adta ki.

E kötet a legszebb valamennyi Debrecenben eddig megjelent könyv között; s hogy könyvkiadó művészetünk legalább egy esetben ily magasra lendült, az is dr. Láng Sándorné-nak köszönhető.

A kötet formája, nyomása, beosztása lapdiszei, mind díszere válnának bármely fővárosi nyomdának. — tehát méltó büszkesége Városi nyomdánknek.

Az illusztrációk mind jól komponált, tökéletesen mgerajzolt képek s szintén debreceni termékek: Haranghy Jenőnek, a budapesti Iparművészeti iskola fiatal, kiváló tanárának rajzai, kit a legutóbbi országos bélyegpályázaton elért páratlan sikere hazánk legkiválóbb grafikusai közé emelt.

Takács Edithnek nagyon sokkal tartozik Debrecen közönsége.

Minden nemes, jelesen pedig művészi mozgalomban ott van rendkívül tartalmas, fáradhatatlan és kezdeményező tevékenységével. Hogy városunk zenekulturái téren szinte vezető helyre került: abban rendkívül sok érdeme van.

Sok hasonló érdemét számlálhatnók még elő, — de ez alkalommal csak azt az örömet köszönjük meg neki minden, a szép iránt őszintén érző debreceni ember nevében, hogy e kötetével költői szépségén kívül művészi széppel is megajándékozott bennünket, alkalmat adván egy jeles grafikusunk s kiváló nyomdánk művészi tudásának kifejtésére is.

Gratulálunk e kötethez a kiadó Csáthy Ferenc cégnek is.

Egyben reméljük, hogy minden debreceni család igyekszik megszerezni Takács Edith költeményeit a költői tartalmi szépség és művészi megjelenés, a nemes külső teljesen összehangolt harmóniáját.

Nagy József.

Színház.

HETI MŰSOR:

Hétfőn délután, Luxemburg grófia, operetta.
Hétfőn este, Mágna Miska, operetta.
Kedden délután Leányvásár, operetta.
Kedden este Harom a kislány, operetta.
Csütörtökön Künn a bárány, benn a farkas bemutató előadás.
Pénteken Künn a bárány, benn a farkas.
Szombaton a király koronázása alkalmából díszelőadásul: Király házasság.

Karácsonyi előadások az Apollóban. A ünnepek mindkét napján négy előadás lesz az Apollóban. Délután 3 órakor mérsékelt, 5, 7 és 9 órakor rendez helyárrakkal kezdődnek az előadások. Hétfőn A világ vége című nagy sláger-kép lesz műsoron, mely egyike a legcsodásabb látványosságoknak páratlanul érdekesítő jelenetekkel. Kedden, Fern Andre a világhírű filmművész szereplésével: Ha a szívek megszólalnak című ötfelvonásos nagy társadalmi dráma lesz műsoron. Roppan meg a szerelmi történet a meséje ennek a gyönyörű képnek, mely annyira szívreható, hogy bus szerelmi jeleneteivel könnyeket csal a szemekbe. Mindkét napon jegyeket az Apollo pénztára délelőtt is árusít.

Gyermek-előadás az Apollóban. Karácsony két ünnepnapjának délelőttjén 10 és 12 órai kezdettel, mérsékelt helyárrakkal gyermek-előadást rendez az Apollo. Műsorra kerül Ali baba és a hét rablóvezér című mesejáték. Ezenkívül több mulatságos varázsjáték és mulattató bohózat lesz műsoron. Aki örömet akar szerzeni gyermekének, az váltson meg idejekorán jegyét az Apollo gyermek-előadására.

A halálcsók ezen szenzációs bűnügyi nordisk drámát mutatja be ma a Bika mozi-színház. Teljesen új csapásokon halad ez a film, egy témáját, mint földolgozását illetőleg. Három tanuvallomásból sikerül az izgalmas és rejtélyes bűnügyet kibogozni. Victor Sjöströmnek egy kettős szerepe van benne, amiben szenzációs képességeket árul el. Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Blaha Lujza mint „Nagymama.” Mint a hogy a színházba járó közönségnek ünnep, ha Blaha Lujza a színpadon élvezheti, úgy az Urania holnapi ünnepi előadása esemény-számla megy, mikor a nemzet büszkeségét: „Plai a Luizát” első filmszerepében láthatjuk. A nagyító művészete fog itt csodás színekben kibontakozni és a „Nagymama” hangulatos szépsége ép oly poetikus vonalakban domborodik ki filmen, mint színpadon. Fényes Annuska és Várkonyi Mihály is értékes szerep-höz jutnak a filmen. Szirmay Imre, a magyar színművészet kiváló tagja Blaha Lujza mellett partnere. Jegyekről jó előre gondoskodni, mert már most nagy az érdeklődés.

Záróképp a színpadra címmel életének kedves intim kis regényét írja meg Borosnyai Kati, a színtársulat kedvelt naivája, a Színházi Figaró új számában, amely címlapján gyönyörű fényképet is közli. Heteghy Margit folytatja a nagy érdeklődéssel várt Vallomásokat. Egyáltalán a Színházi Figaró karácsonyi száma csupa

APOLLO

Karácsony első és második napján, hétfőn és kedden, délelőtt 10 és fél órai kezdettel, mérsékelt helyárrak.

Gyermek előadás!
Ali baba és a hét rablóvezér

tündérmese.
Ezen kívül több mese és varázsjáték.

URANIA

Ma, utoljára.

Az ítélet napja

(Aus dem Leben gestrichen)

egy színész tragédiája 5 felvonásban. Főszereplő Nils Chrisander a Stokholmi királyi színház tagja

Baba vásár, vigjáték.
A vizek lakója, színes természeti felv.

Előadások 3 órakor mérsékelt, 5, 7 és 9 órakor rendez helyárrakkal.

Előleges jelentés: Kedden, Szerdán.

A nagymama

a filmszerepben Blaha Lujza.

...amelyet otthon is élvezettel olvas-
...mindeki. Csermely Gyula humoros diákhis-
...Fali, a színházi szeszposztó levele rendkívül
...mulatságosak. A Színházi Figaró teljes szin-
...pappal husz filléért az összes trafikokban, mo-
...kban, a színházi pénztárnál, egyes könyvke-
...adásokban kapható. Színház és mozi látoga-
...nak nélkülözhetetlen. Nagy érdeklődés mel-
...tett rendezti a színésznek kedvenc versenyt a
...Színházi Figaró.

A hármass honvédek harcai. Hősök könyve.

Egyszerű, de rendkívül érdekes kis könyv
jelent meg a napokban. „Harc-epizódok a 3-ik
honvéd gyalogezred harcaiból. Írták a harcok-
nál jelen volt az azokban részt vett honvédek-
tisztiek.”

A legközelebbi szentánuk számolnak
lehat be e könyv hasábjain vitéz honvédek
hőstetteiről, amelyeknek elolva-
sása igazán öröm és büszkeséget jelent.

Egy ilyen nagyszerű harctéri bravurt mu-
tatásban az alábbiakban közlünk:

Cecse Mátyás 10. századbeli tizedes, to-
rábbá **Mikó Sándor, Dér János és Gera Ferenc**
gyalancsak 10. századbeli honvédek 1915 októ-
ber 12-én este 9 órakor önként vállalkoztak,
hogy mint hírszerző járőrök a „Haláldomb”
azon részére, hol az ellenség állások vannak,
kimennek az ellenség állásáról s esetleges szán-
dékáról tudomást szerezni s arról ezredpa-
rancsnokuknak jelentést tenni.

Tekintettel arra, hogy egy mély vízmosá-
son kell keresztül menniök az utba eső kövek
és meredek terep kifárasztják a legszívósabb
embert is, könnyedén — köpeny nélkül öltözve,
főként táskát és puskát fogva — előzőleg ke-
gyérzsájkjukat töltéssel és kézibombáival meg-
terhelve — vidám hangulatban indultak köte-
lességük teljesítésére.

Szép csendes őszi idő lévén, biztosan ha-
adtak utjokon. Tábori őrsüket elhagyva egy-
mástól 4 lépés térköze nyitódva, csuszva kö-
zeledtek az ellenség drótkadályáig.

Itt kissé kifújva magukat, **Cecse** tizedes
előre történt megbeszélés szerint — egy kezi-
gránátot dobott az ellenség fedezékre. **Cecse**
tizedes éles füttyentésére, úgy ő, mint **Mikó,**
Dér és **Gera** honvédek most egyszerre dobták
el jobb kézben tartott kézibombáikat.

A robbanás után erős jajgatás volt hall-
ható. **Cecse** ebből megállapította, hogy bomba-
vetésük eredményes volt, mert az első jajga-
tást csak több sebesült ember fájdalmas kiáltá-
sa okozhatta.

A jajgatás megszűnése után erős gyalog-
sági tűz akadályozta meg a járőrünket további
munkájában.

„Harcminc lépést jobbra huzódni!” adta
ki most a parancsot **Cecse**.

Mint a macska, úgy csuszolt járőrünk a
veszélyes helyen a parancs végrehajtására. Mi-
dön a kijelölt helyet elérték **Cecse** észreveszi,
hogy tőlük 80—100 lépésnyire egy csapat el-
lenség gyalogság jön-megy. deszkát szállít,
homokzsákokat tölt.

Hosszabb ideig lélekzetüket is visszafojtva
figyeltek embereink. **Dér** honvéd éleslétásával

mindjárt megállapította, hogy azok 100—
150-en lehetnek.

„Ne féljétek fiúk!” biztatta embereit **Ce-
ces,** el vannak azok foglalva, figyelők pedig
nem vesznek észre, ha a bokrok mögött huzód-
va 25—30 lépésre megközelítjük őket. Vegye-
tek kezetekbe 1—1 kézibombát s egy füttyenté-
semre dobjátok közéjük s ha ez megtörtént
mindeniközt tüzeljen a lehető leggyorsabban,
míg fejenként 40 töltényt kilőtök.

Ugy is történt.
Járőrünk lassan, csuszva 25 lépésnyire
megközelítette a nyugodtan dolgozó ellenséget.
Egy éles fütty. Négy kézibombába kevés időköz-
zotti robbanása, utána jajgatás, kiabálás sza-
kitotta meg a csapatot. S hogy az összhang még
szébb legyen, járőrünk pillanat alatt megkezdte
a legerősebb, ellenség pusztító tüzelését.

A nyugodtan dolgozó ellenségre oly meg-
lepően hatott e jól sikerült rajtaütés, hogy első
pillanatban csak a sebesültek és halottak ellá-
tása kötötte le figyelmüket s csak később jutott
eszükkbe, hogy utána nézzenek, mi okozta köz-
tük e váratlan pusztulást.

Midőn kissé magukhoz térve, esze-veszött
lövődözést kezdtek; járőrünk kipirult arccal,
büszkén és boldogan vonult be ezredéhez, jelen-
tést tenni a reábizítottak pontos elvégzéséről.

Ezredparancsnokuk megdicsőrvén, kitün-
tetésre terjesztette föl őket s ennek eredménye
az lett, hogy **Cecse Mátyás** tizedes I. osztályú
vitézségi éremmel, **Mikó Sándor, Dér István** és
Gera Ferenc honvédek bronz éremmel lettek
kitüntetve.

Az érdekes könyv különben a harmadik
honvéd gyalogezred gazdasági hivatalában kap-
ható.

Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma Kará-
csony ünnepe miatt szerdán reggel jele-
nik meg.

Háladáó Istenístenisztelet a koronázás
napján. A koronázás napján a ref. tem-
plomokban is háladáó isteniszteleteket
tartanak.

Esküvő. Dr. Ménes Lajos e hó 23-án
tartotta esküvőjét Kertész Rózsika ul-
leánnyal. (Minden külön értesítés helyett.)

A fél két koronások. Alig hogy nap-
fényre kerültek és virítani kezdtek az
élénk piros egykoronás bankjegyek, a fá-
ma (ismerős roszmájáról és balsejtelmel-
ről) mindjárt azt hirdette, hogy a ketté
szakított, tehát fél darab 2 koronás ban-
kók értéküket veszítették. Ez okozta, hogy
mindenki igyekezett tudni rajtuk már
a tegnapi napon. Akadtak egyesek, akik
nem is fogadták el a kettétépett két koro-
násokat, ami azonban nem jelent semmit,
mivel eddig sem volt senki kötelezve azok
elfogadására. Illetékes helyen nyert érte-
sülés szerint aggodalomra nincs ok, mivel
az Osztrák-Magyar Bank a jövő év febru-
árjáig beváltja azokat.

Eljegyzés. Pásti József máv. tisztvi-
selő ma eljegyezte Zöld József közismert
iparos kedves leányát, Margitot.

Drágább lesz a dohány. Az Ostdeut-
sche Rundschau a szivarhiánnyal foglal-
kozva közli, hogy januárra ismét várható
áremelkedés után alkalmasint nagyobb-
mnennyiségű dohányt fog forgalomba
kerülni.

Eljegyzés. Hetey Gyula gépgyári iro-
datiszt, Budapestről eljegyezte özv. Jósza
Gáborné nevelt leányát, Launyin Boris-
kát. (Minden külön értesítés helyett.)

Felemlik a gyermekek hadisegélyét.
A mozgósítás folytán hadbavonultak gyá-
mol nélkül maradt családtagjai egy újabb
pénzüreviminiszteri rendelet alapján hadi-
segélykiegészítésre tarthatnak igényt. A
rendelet különösen a két éven felüli és
nyolc éven aluli gyermekekre vonatkozik.

Tizenkét gyermekbe született. A világ-
háboru nagy szeszációnak idején is fel-
jegyzést érdemel egy csikmegyeli mese-
kült székely góbének igénytelen szeszációna
aki azzal szerzett érdemet a nyomdai-
térre, hogy a minap a tizenhetedik évi
gyermek apjává lett. Kisközségben a Pivér
utca egyik házában van elszállásolva fe-
leségével együtt és 10 gyermekével **Posz-
tut József** gyergyóboroszei 55 éves tanu-
kás. Ezeken kívül Csáktornyan 6 férje-
lénya van az öreg székelynek elhelyezve
egy sereg unokájával egyetemben. A tiz-
zenkét élő gyermekéhez a napokban meg-
született a tizenhetedik is, akit **László**
névre kereszteltek. A menekülteket es-
gélyező nagykanizsai bizottság 20 koros
jutalmat adott a boldog apának, aki a
gyarapszik a háboru alatt.

Gyászjelentés. Mélyen szomorított szí-
vel tudjuk, hogy szerető jó édes anyánk
anyórnk, nagyanyánk és jó rokonunk: ós-
polgár **Szűcs Sándorné** özv. **Ménes Mária**
fáradhatatlan munkás életének 73-ik, de
évegyeztének 37. évében, 1 hetű súlyos szem-
vedés után, folyó hó 23-án reggeli 2 órakor
csendesesen elhunyt. Kedves halottunk földi
részeit folyó december hó 23-án, karácsony
első napján délután 2 órakor fogjuk, **Tamás**
utca 9. számú házunktól, a nagytemplom
tartandó ima után, a **Hatvan-u.** temetőben
nyugalomra helyezni. Végtiltességtételül
rokonainkat, ismerőseinket szomorú szívvel
meghívjuk. Debrecen, 1918. december 23. A
dás és béke poraira! Bémtos gyermekek: ös-
polgár **Szűcs János** nevével **Aszalós Jultán**
val. **Szűcs Márta** férjével **Szűcs Mihály**
Unokái: ös-**Szűcs János** (ósz. harctér)
Szűcs Sándor, Szűcs Gyula, Szűcs László
és távoli rokon nevében is. A temető **Darab**
temetkezési vállalat, **Kossuth-u. 6. szám,** sze-
dezi.

Az élelmiszer-csempészes ellen.
Kormány az élelmiszer-csempészes meg-
gátlása tárgyában legutóbb kibocsátott
rendeleten felül más irányban is gondos-
kodott, hogy a nagy arányban üzött élel-
miszer-csempészes minden lehető mód-
megakadályozza. Az osztrák határállomá-
son működő határrendőrségi közegek meg-
felelő utasítást kaptak és munkássá-
guk eddig is szép sikerrel járt. Szigorú
vizsgálat alá veszik most az utazó köze-
ség kézi csomagjait és uti podgyászait is,
minthogy beigazolást nyert, hogy ezen a
uton jelentékeny mennyiségű lisztet és
más fontos élelmicikket szállítottak
Ausztriába. Alapos ellenőrzés alá veszik
továbbá mindazon küldeményeket, ame-
lyek vasuton, hajón vagy postán adatkul-
fel osztrák állomásra.

Kutyából nem lesz szalonna, de szap-
pan lesz. Egy józsi bihari földes ur te-
nyáján kifutott a sertésvész és za arany-
nál drágább állatok egymás után mof-
ki az árnyékvilágból. Okos gazda a há-
ból is hasznot huz s a remek kacsere-
sokból s a finom karmenádikkból had-
szappan készül. A jó zsiroeszóda szap-
pani pedig nem Hencidától—Bencidától
ugyan, de a tanya egyik szőlőtől a máskül-
folydogált. A tanyabéli kutyák, amelye-
szintén sánylik a háborus inséret, vig le-
komát csaptak és mohón fölhabzsolják.

URANIA
Kedd Szerda Csütörtök

Anagymama

színmű 4 felvonásban. Írta Csiky Gergely.
Főszereplők: **Blaha Lujza, Fényes Anus,**
Ághy Erzsé, Szirmay Imre,
Várkonyi Mihály, Mészáros
Alajos, Hajdu József.

A szenvedély

nordisk, bűnügyi dráma 3 részben.
Főszereplő: **P. Joergensen.**

Előadások 8 órakor mérsékelt 5, 7 és
9 órakor rendez helyarák.

Hagy
újévi könyv vásár!
Antalfy József

könyv üzletében, Szent-Anna-utca és
Varga-u. sarok. Kincses kalendárium
és más képes naptárok óriási vála-
zékban. Eljegyzési naptárok 40, 50,
1—, 1-20 árban. Háborus ujdonságok.
Háborus imasönyvek. Újévi és má-
vési képeslapok nagy választékban.

ánom zsíros levest. De hajh minden jóllakásnak meg kell adni az árát. Ez a közmondás még a kutyákra is áll, amelyek szegények az életükkel fizették meg a pompás vacsorát. Másnap 20 szegény kutyára hulláját teregették ki a dércsípte fölé az orosz hadifoglyok. A földes urat azonban még ennyi pusztulás láttára sem hagyta el jó humora. Kiadta a parancsot, hogy most már a kutyákat is ki kell főzni — szappannak. A szappan főzés most már megtakarítással is járt, mert nem kellett a masszába piros szóda. Így lett a bihari kutyákból szappan, ha már szalonna nem lehet belőlük.

Kitüntetett zászlós. Sarkady József 39. gyalogezredbeli tartalékos zászlóst az ellenséggel szemben tanúsított bátor és vitéz magatartásáért, az első osztályú nagy ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

Nem jutott legatus. December 19-ikén tartották meg a hagyományos electiot a kollégiumban. Nem is olyan régen még, kevés volt az eklézsia és sok a legatus. Most azonban megfordítva áll a dolog. Az eklézsiaik ugyan nem fogytak meg, de a tanulóifjúság száma bizony megcsökkent. Így történt az meg, hogy karácsonyra nem is jutott mindenüvé ünnepi követ.

A koronázási domb. Mint értesülünk, a koronázási domb nem közvetlenül a honvédelmi minisztérium palotája előtt fog megépülni, hanem a királyi palotakápolna és a síkló előtt emelt nagytírbűn által határolt területen: a Szent Györgytéren, a miniszterelnöki palota előtt fog a talajvíztől domboszerűen kiemelkedni. A dombnak átmérője 30.00 m. és 2.00 m. magas és a közepén mintegy tizenhat négyzetméter sík alapterülettel bír, mely alatt helyezik el Magyarország különböző történelmi nevezetességgel bíró helyeiről érkező földet és ahol a király a szokásos kardvágást fogja megtartani a négy világtáj felé. A dombra keresztirányban négy oldalról 1—1 3.60 m. széles ut vezet, melynek oldalait a magyar koronamerreiről ellátott barokk mellvéd határolja.

Meghosszabbították a hadikölcsön aláírásának határidejét. Az aláírási helyek részéről kifejezett óhajra a pénzügyminiszter elhatározta, hogy az ötödik hadikölcsönnek november 23-tól december 22-ig bezárólag megállapított aláírási határidejét meghosszabbítja olyképp, hogy a nyilvános aláírásra kijelölt helyeken december 22-én túl folytatódóan még 1917 évi január 8-ig bezárólag elfogadják jegyzéseket.

Rablógyilkosság Berlinben. Berlinből jelentik: Berlin egyik külvárosában a mi nap borzalmas rablógyilkosság történt. Az áldozat Kuszner Augusztina kereskedőnő, akit üzletében verbe fagyva találtak. Az orvosok megállapították, hogy az asszonyt előbb leütötték, azután kötéllel megfojtották. Az asszony igen izmos volt és a nyomok azt mutatják, hogy rettenetes küzdelmet vívott gyilkosával. A gyilkos csak a papírpénzt vette magához, ellenben az ezüstpénzhez nem nyúlt. A rendőrség egyelőre még semmi biztos nyomot nem talált.

Hatósági gyorstalpaló Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: Nagyvárad főjegyzője a kereskedelemügyi miniszter felterjesztést intézett, amelyben a városi hatósági borközpont létesítését kéri. A kérelmezett borközpont a városi közéletmezési hivatal kezelésébe kerülne és az volna a célja, hogy a borkereskedések és cipezsek folyton növekvő árdragitáinak gátat vessen. A felállítandó hatósági borközponttal kapcsolatosan egy hatósági gyorstalpalót is állítvának fel és ennek üzembevitelével igyekezze a város a cipezsek horribilis árait mérsékelni.

Lehet táviratozni az oroszországi foglyoknak. A hadifoglyokkal való magántáviratforgalmat a magyar-orosz viszonyokban újból felvették. A táviratokat Svájcban, Franciaországban és Dánián át kell irányítani és ennek megfelelően egy szó díja ezentúl 64 fillér. Válaszfizetés kikötendő. De az eddigi tapasztalatok szerint Oroszországba szóló táviratoknál ily kikötések sokszor célt tévesztettek. Egyéb különleges táviratok nem válthatók. A táviratok egyelőre csak német és francia nyelven szerkeszthetők.

Megszűnik a mintaböröndék viteldíjkezelése. Az államvasutak igazgatóságától vett értesülésünk szerint az államvasutak vonalain, az 1917. évi február hó 1-ével fel-emelt díjakkal érvényben levő új személy- és podgyászdijszabással, a mintaböröndékre engedélyezett kedvezményes díjak hatályon kívül helyeztetnek, azaz megszűnnek és az említett naptól fogva a mintaböröndék csakis a rendes podászszállítási díjak fizetése mellett szállíthatók.

A fővárosi lapok előfizetési árának fölemelése. Több ízben rámutattunk már, hogy a háború kezdete óta a lapvállalatok rendkívül küzdelmet folytatnak az újságcsináláshoz szükséges anyagok hiányátlan megdrágulásával. Csak egy adatot említenek: a béke idejében egy rizsma újságpapíros 6 korona 60 fillér volt; ennek az ára ma 25 korona. Hasonlóképpen megdrágult a többi anyag is: festék, ólom, olaj, természetes, hogy a munkabérek is egyre emelkedtek. Mindez most arra késztette a fővárosi lapokat, hogy 1917 év elejétől kezdve előfizetési áraikat fölemelik. Megjegyezzük, hogy ezzel az áremeléssel a lapok előfizetési költségeik emelkedésének csak egy igen-igen kis hányadát hárítják át a közönségre, nem úgy, mint azt az ipari, kereskedelmi és élelmi cikkeknek történik, ahol rendszeren csak a fogyasztó szenved.

Újévi művész és merikai lapok legszebb kivitelben Hegedűs és Sándornál.

Legalkalmasabb újévi ajándék egy divatos selyem bluze 20 koronától, hárseny bluze 25 koronától. Kifűnő kelméből készült divatos alj 40 koronától kapható a Rózsa Áruházban, Alföldi-palota.

Tárcanaptárak, előjegyzési heti, napi és fali naptárak kaphatók Hegedűs és Sándornál.

Színházi bedegában, Batthyány-utca 1., kaphatók kifűnő prúgai és kassai sonkák, remek felvágottak és mindennemű hentesáruk, halak, sajtok. Külön étteremben felszolgálva is. Ő és új borok, kisüsti pálinkák, likőrök, rumok, teák kaphatók.

Névjegyeket szép kivitelben, gyorsan készít Hegedűs és Sándor gyorsajtója, főposta mellett.

Takács Edith gyönyörű költeménye, Haranghy Jenő művészi rajzával, Csáthy Ferenc m. kir. tudományegyetemi könyvkereskedésében most jelent meg és diszkiadásban 6 koronáért az összes helybéli könyvveszélyekben kapható.

Pénzt, nagyobb összegekben is naponta folyósít a debreceni Népszöv. Hitelszövetkezet Batthyány-utca 6.

Dr. Láng-féle szanatóriumba felvételnek — elme és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Röntgen elektrons gyógyeszközök. Modern műtőterem Tudakozódásokra az intézet készséggel szolgál felvilágosítással. Cím: Dr. Láng-féle szanatórium, Debrecen, Kossuth-utca 39. sz.

A Debreceni Képes kalendárium az 1917 évre megjelent és Csáthy Ferenc m. kir. tudományegyetemi könyvkereskedésében kapható Ferenc József-ut 8. sz.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék, egy divatos selyem bluz 20 koronától, hárseny-bluz 25 koronától, kifűnő kelméből készült divatos alj 40 koronától feljebb kapható a Rózsa Áruházban, Alföldi palota.

Somogy László égnél, Hajdúvármegye szállítója. Női és férfi fehérneműk, zsebkendők, harisnyák, gallérok, kázelők, csőrnők, nyakkendők.

Elektro-mechanikus tanulók felvételtnek. Cím a kiadóhivatalban.

Pilsen éstörzés sűrt és Müncheni Paulaner naponta ese csapóknak a Gambrinus éttermében.

Tárcanaptárak, előjegyzési, heti napi és fali naptárak kaphatók Hegedűs és Sándornál.

Érdekes olvasmány 1 koronáért. Lapunk tárca rovatában megjelent Pálffy József „Bandi” napló regény 2 kor. 50 fillér helyett most csak 1 koronáért kapható Csáthy Ferenc m. kir. tudományegyetemi könyvkereskedő-cégnél, Ferenc József-ut (Piac-u.) 8. sz. alatt, a nüg a kevés készlet tart.

Dr. Herceg Hohenlohe Károly Egon a Katholikus Népszöv. Otthonban.

Dr. Herceg Hohenlohe Károly Egon nagyszabeni prépost, főesperes, plébános a háborús viszonyok hozták közénk.

Mint tábori lelkész már a nyár óta áll katonai szolgálatban s amint az oláh betörés kezdetét vette a nagyszabeni hadtestparancsnoksággal együtt s ide tette át tartózkodási helyét s mint erdélyi menekült őt is szívesen látta falai között Debrecen városa.

A herceg nemcsak lelkielkötele Romában nyert magasabb kiképzetése, műveltsége, demokratikus érzése, fel és lelele egyaránt lojális magatartásánál fogva a kiemelkedő egyének közé tartozik s habar tábori lelkész ez idő szerinti foglalkozási köröm iatt a debreceni társasélet mozgalmaitól távol is tartotta magát, mégis nem hiányzott olyankor, amikor jelentősebb társadalmi és kulturális események voltak, s ilyenkor mindig nagy intezivitással és mély lélekkel vett részt a kulturális összejöveteleken s többek között nagy lelki gyönyörűséggel nézte végig a polgármester társaságában a Hadsegélyző és Veres-kereszt által rendezett tündér-estét.

Nem lehet csodálkozni azon, hogy ilyen tulajdonságok mellett az egyházi fennhatóság választása nem eshetett másra, mint rá akkor midőn nyolc évvel ezelőtt arról volt szó, hogy Nagyszabonban ezen a nemcsak nemzetiségi, de vallási tekintetben is izolált helyen, ki tolta be a katolikus egyháznak ezt a fontos vezető állását? És valóban ezen a helyen a herceg missiot tölt be.

A herceg nem hívesz ünnepeket, épen ennek tulajdonítható, hogy a napokban ugyszólván inkognitóban jelent meg a Katholikus Népszövetségi Otthonban, hogy ezzel a csak pár év óta fennálló, de azért életérő kulturális és szociális érzékű egyesülettel megismerkedhessék.

Az Otthonban ez alkalommal Csáthy Zsigmond elnök, Czippott György kir. táblai bíró alelnök, C sernus Mihály ügyvezető igazgató, dr. BernolákN andoregyetemi tanár, Ember Antal helyettes p. ú. igazgató, dr. Zalay János, Sümegi József tanárok, Truzzi Géza bírók, Szabó Emil p. ú. titkár, Rother Antal műhelyfőnök, dr. Tóth Emil bankhivatalnok, Kóczián Dezső és Radakovich Géza gyógyszerészek, Harth Antal művezető és ezenkívül dr. Szekeres csikszárdi plébános stb. voltak jelen s az egyesület vezetősege végtelenül örvendett annak, hogy az illusztris vendégnek a kör helyiségeit bemutatthatta s hogy őt az itteni katolikus társadalmi viszonyok felől tájékoztathatta.

A herceg az otthonban igen jól találta magát, ott hosszabb ideig (este 9-től éjfélig) eltársalgott s a legegyszerűbb sorsuakkal is a legszívesebben elbeszélgetett.

A fiatal (alig 35 éves) hercegeknek tekintélye, népszerűsége nagy Erdélyben, a minek súlyát emeli az a körülmény, hogy nem a

születési előnyöknek osztálykiváltsága, hanem a tehetség, a férfi-jellem erkölcsi értéke képezi a legszebb díszét s mi sem természetesebb, hogy a karrier zenitje áll előtte

Teremtő tehetsége, a kinek eszmái vannak, s a kinek tetteiben ott tüktet az egyéniség, gondolataiban az erő, cselekedetében az akarat és önállóság distinguált modorában pedig gyöngédséget sugárzó verőfényes kedély.

A herceg pár hónapi ittléte után mostanában utazott vissza székhelyére, azért, hogy az oláh betörés által megzavart híveit össze-terelje. A vonatnál a bucsuzáson több katonai méltóságon kívül megjelent Márk Endre udvari tanácsos polgármester is.

Hisszük, hogy amely szeretettel látta e nemes város előkelő menekültjét, míg falai között üdvözölhette, épen olyan kellemes emlékekkel fog vissza tekinteni az erdélyi havasok aljáról Debrecenre, erre a főzsgyökerez nagy magyar alföldi metropolisra. Cz.-né E.

A magyar és német nyelvben tökéletesen jártas gyors és gépiró
irodista
vagy
irodistanó
mielőbbi belépésre kerestetik. Fizetési igényekkel és az eddigi működést feltűnő ajánlatok mindkét nyelven Reiter J. és Fie céghez, S atnár intézendők.

Apró hirdetések

Kórház-utca
3. számú ház, 300 négy-szögöl telekkel, jutányos árért eladó. Értekezhetni Visky Sándor-néval, Kórház-utca 5458
Egy
kilenc hónapos kővér sertés eladó. Hozak-utca 9. Kiss Imréné. 5490
Egy
pár jó férfi csizma váltótába készült, a bőrt maga a tulajdonos készíttette, kiváló minőségű eladó. Timár-utca 44. szám alatt.
Más
pergetett és egy óráig kapu eladó. Hadsereg-utca 5. Kórház-utca 5490

Nagy istálló kiadó.

jutányos bérösszegért, megfelelő mellék épületekkel együtt a nagy gongyár közvetlen közelében. Az istálló jószág teleltetésre kiválóan alkalmas téglapépülettel. Értekezhetni a Máv. házipítő szövetkezetnél. Telefon szám 246.

Van szerencsém a Nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy december hó 28-án, Cegléd-utca 2. szám alatt

hentes és csemege üzlet nyitok
és pontos kiszolgálás mellett a közönség szives partfogását kéri:
Uj. Nagy Lajos.

Szabászat, varrás
és mintá rajzolásból úgy a franciá mint az angol módszer szerint alapos oktatást nyerne csak kizárólag intelligens leányok 432
UJ. KNOTHY KOVÁCSNÉ SILLVE GABRIELLA
Kossuth-utca 45. szám alatti szabászati és varró iskolájában. Beiratkozás bármely napon, vasár- és ünnepnapok kivételével reggel 9—12-ig, délután 3—5-ig.

Tiszt urak! Katonák! Polgárok! Ruhát csináltatni! Ruhát átalakítani vasaltatni, tisztítottatni és festetni

csak a Katonai Ruhaszállító Vállalat Közkereseti Társaság Szabóságához vigyenek Üzlethelyiség Piac-utca 81. szám alatt van! Ott festenek tábori zöldre is! Olcsón! Gyorsan és kifogástalanul!

Öt darab álló íróasztal eladó.
Cimakiadóhivatalban

Komáromy Sándorné
Erdély legnagyobb fűző-műterme.
Debrecen, Piac-utca 61 sz. Szent-Anna-utcával szemben. Cégvezető Komáromy Sándor. Legújabb modellek, tolelt, hási, has- és oszítófűzőkből. Kész fűzők, egyenesstartók (Gradhater), mellstartók a leggyorsrúbbtól a legfinomabb kivitelű rakitáron Haskötők készítésében szpecialista. Mértékutáni rendelések a legpontosabban, a legrövidebb idő alatt készülnek. Javításokat szintén vállal. Rendelés felvételre meghívásra személyesen is elmegy. Külön próbat rom. Tizenöt év alatt e téren szerzett szak tudását több száz elismerő levél bírnevez női-orvosoktól és a legelőkelőbb hölgyektől igazolják. Varró leányok, tanulóleányok mag a fizetéssel felvételre!

Hatszáz drb. ásványvizes üveg olcsón eladó.
Cimakiadóhivatalban

Szappan pótló!
BLANKA és EMBREKA
Világhírű németországi találmány! Már bevezetve a Monarchia és Németország legnagyobb üzemeiben. Kézműsásra, tarka és munkásruha mosásra, edény és padló surelásra! A mai rettenetes drága szappan árak miatt nélkülözhetetlen! Ez nem szappan! Ez szappanpótló! Nagyon olcsó dolog. Kaphatja darabját minden fűszer, festék, anyag, szappan és vegyes kereskedésben 40 fillérért, nagyobb vételnél árengedmény! Kérjen minden boltban „Blanka“ szappanpótlót!
כשר Zsidó családok háztartásában is nélkülözhetetlen edénysurelásához, mert nem zsíradékból van készítve! S így rituális szempontból is alkalmas!
Kereskedők, viszonteladók, katonaság, fogolytáborok, nagyban vevők részére 25% árengedmény! Debrecen város és Hajdumegye kizárólagos képvisellete, egyedélárusítója a Nagy Lajos kereskedelmi vállalata. Rendelések, előjegyzések a még le nem kötött mennyiségre felvételnek az irodában, Csapó-utca 19. szám alatt, minden nap délelőtt 9 órától délután 2 óráig. Ugyanott megtekinthetők a minta darabok is. Telefon: 13-76. Az irodában darabonként nem árusítatnak, csak egész láda rendelések vételnek fel. Egy eredeti láda 200 darabot tartalmaz, ára 60 korona, ingyen láda, ab Debrecen!

15874

APRÓ HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudokozódásokra ingyen adnak felvilágosítást, csak a válaszaért kérszékelyet kell mellékelni.

Apró hirdetések egy-szeri beiktatása 10 szög hatvan fillér. Minden további szó 6 fillér. A délután négy óra után feladott hirdetések díja szavanként nyolc fillér.

Apró hirdetések díja előre fizetendő. Vidékről apró hirdetések díja levéljegyekben is be-küldhetők. Tudakozóda-soknál a hirdetés szá-mát mindig közölni kell.

Ajánlat

Előrendű
kőszonnet megrendelésre azonnal házhoz szállít. Utó tüzi és arbor-galmi részvényársaság Ispatóly-u. 1. Telefon: 779. 5345

Tányértalpu
Maczkó koma összes földkörüli utazásából megérkezett, kapható: Harmathyánál, Fűvészkert 14. 5268

Gyász-kalapek
nagy választékban olcsó árakon szerezhetők be a Kalapgyárban. Simonffy-utca 2. 5123

Varrógépet
ujat jutányos árban — kaphat. Grünfeldnél. Nyomató-utca 2., udvarban. Csapó-utca melletti. 4334

Képes
raeséskönyvek, emlékek, képeslapok, bélyegalbumok s mindenféle ajándéknak legalkalmasabb dolgok mese olcsón kaphatók Harmathyánál. Fűvészkert 14. 5270

Szilék
sapakák, velur kalapok leszállított árakon szerezhetők be a Kalapgyárban. Simonffy-u. 2. 5122

Bethlen-u.
17. szám alatt 62 és 64 kat. hold föld hozzáva-tanyapüfűtkekkel kiadó Kozel a városához, Köves utca. 5415

Uj harisnyák
kötése és tejeitése elfogadjatik a Paszománygyárba. Piac-u. 32. 5416

Rum
mindenféle, a legolcsóbban kapható Csapó-u. 30., av italmérésben. 5515

Zálogjegyet,
aranyat, ezüstöt a legmagasabb árban vesznek. Egyszerű tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy tisztelettel megnagyobbítottam és dusan felszereltem. Ora és ókszer raktáromat kerácsony alkalmából becsos H-gyelmehe ajánlom. — Blattner Béla óras és ókszerész. Kossuth-utca 4. 5435

Olcsó
alkalmi vétel, kézz fe-hérneműekben, előnyomda dus választékban, Szent-Anna 2. 5386

Kiadó
különbejárati két bu-torozotti szoba főútra nyíló erkélyvel. Hatvan-utca 2. 5311

Katona
és polgári ruhák tisztítása, javítása és va-asalása, valamint átiga-mítása elvállaltatik. — Elek. Hűvelyes 3. sz. 5286

Málna szörp

Előrendű, kifőntő minőségben kapható Almáta Konzervgyár Szapocsnó-utca 42. Telefon 772. 4301

Kiadó
sz Arany János-utca 39 számú házban 3 és 4 szobás modern lakások. Esetleg az egész ház egyben is kiadó. Megtekinthetők délelőtt 9—12 óráig. 5204

Raktárak
kiadók. Nyolc, tíz és tizenkét méteresek. Cím: Szechenyi-utca 21. 5308

Pötörök
Piac 19. sz. alá utazhatóság, bolti al-ványokkal, kirakat be-vezetéssel, kiadó. Ir-telekesheti Kovács Gyula vasútleben. 5222

Olcsó
cipő kapható, párát rak-tárba. Arany János-u. 30., udvarban. 5296

Elegánsan
butorozott utca szoba kiadó. Bővebbet. Hal-magyi divatházban. 5442

Intelligens
leányokat tarka és fe-hérnemű szabását, var-rásra kiképezek. Bog-dányi Rozália, ipari — technológiát végzett női szabó Szent-Anna 2. 5485

Két
butorozott szoba, előszoba, villany világítás sal kiadó. Katonatisz-teknek hivatalon alkal-mas. Szechenyi-utca 14. 5421

Butorozott
legény két utcai szoba előszoba, villany, köz-el-tűtérhez, azonnal kiadó Szalkaj-utca 6. 5473

Bárcsai-telepen
egy hold föld lakással ólakki kiadó. Lötvy-utca 80. 5482

Különbejárati
két butorozott szoba fő utca nyíló erkély-vel kiadó. Hatvan-utca 2. Házmeester 5361

Tűzfűt
felvágva és vágatlanul rendelégre azonnal ház hoz szállítok. — Stark Márton fakerekeskedő. — Hatvan-utca végén. Kis állomás mellett. Tele-fon 217. 5372

Vágott
fa régi, kimaradt kapható Csapó-u. 11. alatt 5303

Püstit
hust és kórmót és tisz-ta pacalt árusítok a — mai naptól kezdve. — Gróf Dégenfeld-tér, első utca 5. számú vassátor. 5422

Régi
mosószappan, nem ha-dí 4.16 f. Igramonként kapható vízont eladók nak árendemeny. Eis-enberg Testvérek. Hat-van-u. 35. sz. 5507

Üzletemben
legő összes árukat be-szerzési áron kiárusi-tom 28-ig. Sárközy Sándor fűszerkereskedő. — Hatvan-utca 17. 5500

Hortobágy
melleken a nagy álom-zug és angyalfázi puszták mesygei szomszéd-jában 37 köblös, fele részben szánt, fele rész-ben kaszálóból álló ta-nyós birtok takarmány fűtöke legyűlt haszon-bérbe vagy felesbe ki-adó. Örökösen is eladó. Ertekezhetni Zakar — Sándor tulajdonossal. Hajdusoboszlón. 5396

Kiadó
Kossuth-utca elején, — különbejárati szép er-kélyes szoba. Cím a ki-adóhivatalban. 5504

Villamos
világítási, villanyos — csengő szereléseket és javításokat elvállal a Magyar Villamosági Vállalat. Arany János-utca 1. Telefon 10-39. sz. 5514

Butorozott
szoba kiadó. Szentanna 3. Esetleg kocsival. 5486

Kereslet

Aranyat-ezüstöt,
brilliant, zalogjegyet vesz, meghívásra ház-hoz is elmegy Steiner Mihály. Csokonai-u. 32. 5498

Gépész
magas ártéssel és kocsisok azonnal felve-tetnek. Teleki-utca 190. 551

Házmeester
kerestetik, Mester-utca 21. 5460

Óraszűlők
jobb családból felvétet-nek. Hunyadi-u. 14. sz. óras üzletben. 5333

Nyulbört
minden mennyiségben vesz a kalapgyár. Si-monffy-u. 2. 5421

Zálogjegyet,
aranyat ezüstöt magas árban vesznek. Apódy József u. 6. és arany-műves cég, Hunyadi-u. 14. sz. 5332

Szerényigényű
leány, aki esti tanfolya-mot végzett, jobb író-dában alkalmazást ke-res. Cím a kiadóhiva-talban. 5496

Lakatosok
és gyári munkások fel-vétetnek a Vasbutor-gyárba. 5419

Egy
középidőre öregey ma-gános nő gazdaszony-nak felvétetik. Kápol-nást-utca 3., az iskola-szolgánál. 5424

Keresek
Január elsőjére ügyes, rendezett, mindenest és egy szobaleányt. — Vár-utca 11. 5427

Vincelléri
állást keres több bizo-nyítvánnyal. Cím Kécs utca 70. Tallodi Lajos. 5438

Felést
keresek halpi tanyára. Ugyanott tanyás felvé-tetik. Ertekezhetni: — Belzer, Domb-utca 4. 5440

Ólomhulladékot
és mindenféle ólomtár-gyat a legmagasabb napiáron vesznek. Tóth Gyula vaskereskedése. 5472

Gépész
teljesen hadmentes, 34 éves, józan életű szak-ember, azonnali bele-vezésre állást keres. Osz-szes vizsgái megvan-nak, olyan állást ghajt ahol a lelkiismeretes munkát megbecsülik. Csouka Ferenc. Hadtíz Csökös-utca 140. 5375

Magános
ember vincelléri állást keres Boros Andras — József kir. herceg-u. 65 5510

Német
kisasszony, két éves ko-reskedelműt végzett író-dában vagy üzlet író-dában vagy üzletbe aj-anlkozik. Hét évig volt hivatalban. Cím a ki-adóhivatalban. 5375

Nagymennyiségben
vásárolok palinkát, bo-ros és ecetes hordókat. Csök-utca 3. 5313

Keresek
3 szobából és konyhá-ból álló butorozotti la-kást, lehetőleg villany-nyal. Ajánlatokat Lóta. Kertész-u. 6. 5478

Leányka,
ki egyik cipőmet Vár-utcai villamos megállónál megtalálta, hozza la-káomra. Sámsoni-ut 17 számú. Jutalmat kap

Vialal
vadászkutya tulajdonos Tulajdonosa átveheti. Varga-u. 2. alatt. 5477

Elektro-
Mechanikus tanulók — felvétetnek. Elektro-technikai gyár, Sze-csényi-u. 35. 5498

Keresek
megvételre fiatal ház-örzö ebet, lehetőleg — szűkát. O-móric-telep, Kuruc-utca 56. Kovács. 5498

Intelligens
menekült leány állást keres, gépházban gyár-korlotti kauceióval is — rendelkezik. Vénkert. Domokos L-u. 12. sz. 5503

Német
szobaleányt vagy kis-asszonyt, aki takari-tást vállal, január első-jén felvesz dr. Ráso-ny, Verbóczy-u. 12. 5499

Intelligens
német kigasszonyt ke-resnek két felnőtt leány oliz, naponta 5—7-ig. Cím a kiadóhivatalban 5363

Magános
megbízható középkorú jobbú hazvezetőndi ál-lást keres, leveleket: — Mészáros József, IV. ker. Telekhegy-tized — Hajdudorog. 5475

18 vagy
20 hold földet kívénnek haszonbérbe vagy több vagy kevesebb lehet. Nagycserény vagy Hal-lap, vasúthoz közel. — Ertekezhetni Vargakert K. Tóth-utca 8. sz. A. K-nál. 5376

Pénztárosnőt
írodai teendőkhöz jár-tást keres Koronakeny-érgyár. Hásbell ajánlatok Bethlen-utca 23. sz. 5475

Eves
kocsis lakas, fűtés, vil-lágítás, disznótartás és fix-fizetés mellett felvé-tetik. Korona kenyér-gyár. 5382

Tűzikövác
és kerékgyártó segéd felvétetik. Hadházi-ut 5 szám. 5494

Tízta
két szobát, konyhát. — butorozva vagy anélkül tehenre, istállóval ke-resnek. Marmaros, Ispá-tály-u. 7. 5484

Bejárónté
keresek 14—15 éves le-ányt, fél órai könnyű munkára, reggel nyoc-ra. Csapó-u. 34. G. A. 5483

Több
éven át tanyasi háztar-tásban jártas nő gazd-asszonyi állást keres, 16 fős, — bármilyen igénynek megfelel. — Cím a kiadóhivatalban 5370

Mindenes
szajkacsné felvétetik, je-lenkezhet unneppbe, dél utáni órákban dr. Goldmannnál. Piac 77. II. Nagyon jó bánásmód. 5496

Több
gyermekes családot ki-szolgálásért, lakással és étetéssel jutalmat az Egyetemi-kor, Erte-kezhetni lehet délután-órákban, tiszt. Hűvelyes 6. szám alatt. 5495

Eladás

Boreladás
urasági faló-bor, vala-mint arófi Szirmay-féle tokaji szomorodni bo-rosok bármilyen men-nyiségben kaphatók. — Borbizományi üzlet — Varga-utca 34. Telefon 10—21. 5326

Bocskaiertj
állomás közelében 1 hold bor termő szőlő be-teség miatt jutányo-san eladó. Ertekezhetni Pecsirta 44. 5393

Eladó
Kécs-utcai 76. Simon-ffy-utcai 31 és Kaszás-telepi 35. számú házak. A vevőre igen kedvező feltételekkel értekezhetők. Polgári Takarékp. Piac-utca 73. 5359

Két
sertés, 65—86 kilós, elő-culyban eladó. Domb-utca 7. 5414

Egyszerű
de a legnagyobb kénye-lemmel berendezett ház négy szoba, előszoba, — fürdőszoba, nagy kony-ha és kamara, mosó-ház és gazdasági udvar, külön gyümölcsös és szőlős kerttel, parkiro-zott udvarral, villany-világítás udvarba be — van vezetve, eladó. Erte-kezhetni lehet Patay-u. 12. szám. 5412

Tanyabirtok
70 és 15 katasztrális el-adó. Polgári Takarékp. Piac-utca 73. 5360

Eladó
egy új complet ebedő berendezés és egy nagy asványsekreny. Vár-u. 11. 5426

Csukaszürke
honvédtiszti kópöny, — sötétkép zubbonyból és fekete tiszti nadrágból álló két öltöny olcsón eladó. Megtekinthető: — Szechenyi-u. 20. szám a az udvarban, folyó hó 27 és 28-án, délután 6—8 óra között. —5450

Egy
nagy biztonsági járgány eladó. Cím a kiadóhiva-talban. J

Eladó
1000 liter kitűnő régi hegyi bor, Burgondia 18. alatt. 5466

Eladó
Kigyó-utca 22. számú ház, 7 szobás lakással, nagy udvarral. Ertekezhetni Polgár Kovács Mi-hály gazdánál. Mike-pércsen. 5378

Köntöskert
Kiss-utca 18. I. járás 200075 kadrát 52016. — Épület caidó. 5147

Besavanyított
apró kőszoneta 25 m-m eladó. Cím a kiadóhiva-talban. J

Egy
jó karban lévő nagy ka-rikahajos férfi szabó — gép eladó. Zoldfa-utca 4. szám. Pince lakás. 5497

Vaagakert
déli-sor 3. számú ház, kö-zel az állomás új rako-déhoz 500 négyszögöl gyümölcsös kerttel el-adó. 5497

Szekeknyak,
ágyak, tükrök, ósere-hajtós vasgép és több-féle használt bútorok — olcsón eladók. Pecsirta 27. 5476

Egy
páncél kaszsa eladó. — Csokonai-u. 32. 5308

Hordóskáposzta
házigy kezelt, nagyban eladó. Hordóval vagy a nélküli a waggonyar-ban. 5470

A Boldogkertben
46 sz. szőlő, jó helyen 60 m. fronttal eladó. — Ertekezhetni Csapó 44. 5421

Halapoz
az állomás közelében Bihari Mihály-féle 109 sz. tanyában lévő szőlő, szalma és csutka eladó. Ertekezhetni le-het. Vargakert, K. Tóta utca 7. sz. Ugyanott sze-kér van eladó. 5486

Egy
új két fő után való — strázsakör, egy hasz-nált, egy lovas párcelt szeter és használt fe-délből olcsón eladó. — Miklós-u. 40. 5473

Eladó
Csige-kert-u. 11. sz. adó-mentes, jól jövedelmező nagy telki modern ház Kar-u. 37. 5369

Eladó
Darabos utca 25. számú szép nagy telki ház. 5481

Sestakert
Andrássy-ut 45. számú nyaraló, mely telki la-kások is alkalmis 090 négyszögöl szőlővel, ju-tányos áért eladó. Erte-kezhetni Visky Sándor-nál, közköznáz — tisztviselő-épület. 5457

Csöplögének
kőzi szecska-vagók el-adók. (Városi-u. 5. sz. 5487

Pénzkölcsön

értékpapirokra, sorozottan hadi kölcsön kérvényekre. Hádi kölcsön 100 koronánként 60— Bazilika sorozójeg 15— Magyar vőházi sorozójeg 18— Osztrák " " 30— Olasz " " 28— József " " 18— Erzsébet " " 6— Posti Házai " " 70— Konvertált " " 120— Ha az értékpapir má-suit van letétben, kiváltjuk és arra a fenti köl-csönt adjuk. Kifizetői pénzeket, arany érme-ket a legmagasabb napi áron beváltunk. Debrecen-i Pénzváltóbank és Zrt. Pénzkölcsön Részv.-Társaság Piac-utca 65. A várme-gye házzal szemben

KARÁCSONY.

A „DEBRECZENI UJSÁG“ MELLÉKLETE.

KARÁCSONY.

1916.

*Tjra itt van drága, szent karácsony!
S újra kőnyek jénye ünnepe!
Vér bibora szerle a ritágon
S a cirradó nap gyász-felhőkbe kell!*

*A véző kereszt nem vált glóriássá:
A feltámadás késik egyre még...
Es bus batorsuak gyujlja, egyre gyujlja
A szrd halál sáppadt szöveknél!*

*Oh! Bellehemnek drága, tiszta fényo
Sugarsz át ez a mély ködöt;
Gyujt ki hilt: hirtő: tobbanással
Az éjbe lécedt múltok jöfött!*

*Hozz reményt, hogy jobb jövőbe érünk,
Hozz reményt, hogy nem lába élünk:
Hogy nem örök-sors vér-kéggős utunk!...
Jaj! ha egyszer dőböne megállunk,
Mit se kérünk, vágyunk, — mit se bánunk;
... Ha hián sem tudunk!*

ZIVUSKA ANDOR.

A nagymama mondta.

Leszállott az alkony és a parkra nyíló szoba nyitott ablakain keresztül behatolt az édes illatár.

Bent a teremben ott ül a leány a zongora előtt. Mellette az ifju.

Egy régi keringő dallamot játszanak négy kézre.

Az öreg nagymama odahúzódott az ablakba. Azt a keringőt ő akarta, hogy játszák.

Ha azt hallja eszébe jutnak a régi idők. Mikor még koronfeketék voltak ezek a tej fehér fűrtök, vérpirosak a színtelen fonnyadt ajkak, tüzesen lángolók ezek a beesett szemek.

Elábrándozik.

Látja magát mint fiatal leány. — — — Oh azok voltak csak a szép idők. Micsoda ahhoz a fiatalsághoz a mostani. — Azok a szép német regények is kimentek már a divatból. Most csak Zoia kell. Istenkém milyen változás.

Hiszen most már nem is tudnak úgy szeretni. — Olyan hüen és igazán.

Ezen a nagy változáson azután anynyira elgondolkodik, hogy szeméi lecsukódnak, vékony uju ráncos kezei leomlanak az ablak-vánkesről, oda hullanak élébe, feje keblére hanyatlik, a nagy kelek pápaszem lehuzódik, lecsuszik az óra hegyére... az a régi ábrándos keringő elaltatja.

Az ifju és a leány pedig csak játszanak tovább.

Áttérnek divatosabb dallamu táncdarabokra, játszanak szomorú magyar dalokat, — mindent ami csak ujaik alá jön.

Az ifju halk, fátyolozott hangon sutog hozzá. A leány elmélázva hallgatja:

— Vissza jöttem Joián. Bejártam a világot, de mindenütt olyan sivárnak találtam az életet. Mindenünnen csak vissza sovárgot a szívem — vissza hozott ide magához.

Ott a távolban is mindig csak maga volt az eszemben.

Tanulmányaimban az ön esküje adott erőt, a kitartásra. Az ön befolyása alatt változott meg bennem a lélek. Az ön édes buzdító szavára változott át a könnyelmű léha fickó, az üres feju divat báb, komoly, szilárd elhatározásu ferfiuvá.

Vissza jöttem emlékeztetni az öt év előtt mondottakra, eljöttem, hogy bevált-hassam ígérteit.

Gazdagságot, nagy vagyont nem adhatok, azt telemsztette régi „én“-em a könnyelmű, kicsapongó gyerek ember, de elhoztam szívem legdrágább kincsét: a szerelmet.

Azt a forró, lángoló érzést ön iránt. Azt oda rakom lábai elé. Akarja? — — — elfogadod?!

A nő bársony kacsója amint végig futott a zongora billentyuin össze találkoztott a ifjuval.

Delejes áram futotta végig mindkettő tagjait az érintésre.

— A leány keze ott maradt az ifjuéban.

Az elhajlott a kis kacsóhoz reá forrasztva ajkakat.

Azután a leány is oda hajtotta gondon fűrtü fejcsékéjét az ifju keblére, ki átkarolta karcsu derekát — — — az ajkak össze találkoztak...

A esők záporolt állig hallotta az ifju, mikor rebegték a leány ajkai:

— Igen!

Arra, hogy megszűnt a zene felszerkent a nagymama.

— Na-na gyerekek — — da capo — — újra!

Azok a gyermekekkel persze a sötétbe nem láthatta.

Mert akkor mégis gondolhatta volna, hogy még a mostani időben is tudnak úgy szeretni, mint régen.

Badányi Kazmér ez után az este után azt tudta, hogy a szép Berkó Jolán mégis csak az övé lesz.

Szerelmes szive hitt a leány szavaival, bizott csókjaiban.

Fel is utazott rögtön más nap a fővárosba ügyvédjéhez, ügyeit rendezni, hogy megtudhassa milye maradt abból a nagy vagyonból, mi apai örökségül szállott rá s amit fiatalkori könnyelműsége, az átkos kártya szenvedély, a mulatságok, jó cimborák nagyobbára elpusztítottak.

Azó reg ügyvéd, a Badányi ház régi jó barátja örömmel zárta keblére a minden tekintetben megváltozott ifjut.

Tetszéssel fogadta az ifju terveit, a házasságot illetőleg:

— Úgy lesz jó. Miután pedig a Badányi-féle vagyonból nem sokat menthetnek meg, de miután Kazmér urfi ugy is értékesíteni akarja külföldön szerzett tanulmányait, majd bejuttatják atyja ismeretségei folytán a megyéhez, hogy idők múltán elfoglalhatja ott az öreg Badányi Lajos helyét. Beültetik a főispáni székbe.

A sok tervezgetésben pedig haladt az

idő. Kazmér észre sem vette, hogy mikorra minden dolgával rendbe jött majd egy hónap mult el.

Sietett is haza — — —

Épen jókor érkezett arra, hogy elne kessen a Berkó Jolán esküvőjéről akit az nap délután vezetett oltárhoz a megye leggazdagabb földes ura...

Bizony a szép Berkó Jolán nem a Badányi Kazméré lett. A gazdag partíe elütötte a kezéről.

— — — Még is csak a nagymamának volt igaza, mikor megmondta, hogy nem is tudnak már úgy szeretni, olyan hüen olyan igazán, mint az ő idejében, régen mikor azokat a szép lovagregényeket olvasták a leányok, nem pedig Zolát.

— — — Kazmér legalább neki adott igazat.

Szathmáry Zoltán.

Kis leányomnak.

Megszólt a kisebbik leányom:

— „Apuska engem nem szerel,
Ha szerelne, tudom hozzám is írna,
(Vibe kerülne: — egy kis papírba, —)
Mint irt mamához verseket...“

Testvérim is megverselle
Kölk dalolt jöl-életen.
(Csak én véltm nem jutott soha
(Hogy nem szerel, csak az az oka.)
Egyellen karta' cerse sem“.

Elgondolkodom!... Igaza van,
Szörnyü e vétkes esetem;
Csak oka más, nem amit gondol,
(Mind durcás cica egy doromból.)
Nem az, hogy őt nem szereltem.

— Leányom! egyetlen nagy szerelmem!
Utolsó rózsája Te vagy!
De hogy jöttél, fordult a világ
Nótázó kedvem már tört virág,
Mert lékezde a dér s a jagy.

Egy nehéz élet minden sulya
Görnyeszle gyöngé vállamat
S kifáradtan, nehéz munkában,
Nem álmodtam, — ha szunyókáltam, —
A régi szines álmokat.

Távolba vesző ifjuságon
Ereje egyre tört, fogyott
S bölcsöd felett, sok éjszakákon,
— Engem került a csendes álom,
Es nem került a Baj, a Gond.

S fogyott a rimem, fájón éreztem
A lelki-mámor meg nem ejt
Ugy jártam, mint a vén cigány, ki
(Volt valaki és lett akárki)
Minden nap egy nótát felejt.

... Im itt a vers! Tudom, hogy kurtó
De üz a gond, apád siet
S így még sem hagyca versekellen
Lásd Szerelmem, mely mérhetetlen
Teljességével a Tied.

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

STOCK

rendszerü „Avance“ járgányok,

motorekék

azonnali szállításra. Darálók, szecs kavágók, répavágók, — minden egyéb gazdasági gépek

Ráhmer Sándornál

Bácher és Melichár gépgyárak főktelepén. Debrecen, Piac-sz. 48
Telefon 662. Telefon 662.

15864

Bögre Böske férjét keres.

— A vén leány monológja. —

Böske: (Tenyeres-talpas, málészajú falusi vén leány. Nagy, kérges csizmában, kurta paraszt szoknyában.)

Adjon Isten szerencsés jó napot! Vig délutánt kívánok a szép nacscságáknak, uraknak és urfiaknak. Bögre Böske vagyok, most jöttem Balmazújvárosról. Tet-szik tudni szerencsét próbálok.

Az idős szülem már próbált mindenféle képen, de nem sikerült. Kilencen vagyunk otthon leányok. Egyik szebb, mint a másik. Én vagyok a legcsinosabb. Meg is próbálta az édesapám és kiírta a kapura: Kiadó egy szoba. Nem vette ki senki. Eladó huszonötliter cefre. Nem vette meg senki. Veszett fejszének nyele: Kiírta a kapura azt is: Eladó leányok! Nem szagolt be senki.

— Mondok az ids apámnak: az egy-szeri királyfi mit gondolt magában, elin-dult szépen görbe országba, hogy meny-asszonyt keressen magának. Még most is keresi, ha meg nem hótt. No hát ids apám én is gondoltam valamit magamban, el-indulok más országba, hátha ráakadok a kóborló királyfira, aki biztosan azért nem nem találta még meg a menyasszonyát, mert nem látott engem.

Mer' mir azir, én rólam 1848-ban Ha-zafi Verai János nótát is írt, hogy aszongya:

Jaj de szípen reng a tested
Ha a kis kamrátok fested
Lábad nyomán elpusztul a pondró
Olyan vagy mint száz literes hordó.
Irtam egy éjben
Pitykés mellényben
Mikor gyönyörködtem
Két savó szemedben
Meg a te kanyargós
Dudvás kis kertedben.

No, hát akkor majd megette a sárga frigség a többi lányokat. Csak megette vóna. Akkor nekem is könnyebben jutna a kérékből.

De így elindultam szerencsét próbálni. Bejöttem Debrecenbe a nyáron. — Szép város, de legszebb benne a Leveles csárda. Odajárnak a legcsinosabb bakák. Egyem meg a szívüket, de ölelés kedvük van mindég. Csak engem nem tisztelt meg velem egy sem. Mondta is egy hegyes bajszu, mikor kellemeteskedtem neki: Gyöngye vagy még babám a nagy szerelemre. Pedig dehogyan. Emlíkszem rá, hogy egy zivataros nyáron, birkanyráskor voltam 16 esztendő.

Ótán beállottam cselédnek. Valami Halasiné nacscságához, aki este mindég elment hazulról a komédiába és mindég csak ijfél felé került haza. Hogy nem unja meg azt a sok komédiát. De meguntam én ütet, meg valami kisasszony lánya van annak. Egyszer tetszik tudni ott állott a nagytűkör előtt, valami sok levél vót a kezeibe, hadart-hadart, aztán a haját tipte, jajgatott, a földre vetette magát és úgy kiabált: Rómejó, Rómejó!

Futottam is a mentőkirt, ahol még engem nevettek ki. Hát akkor mire valók, ha még a kisasszonyomat se mentik meg. Odahagytam én üket is, meg a helyemet is és azóta se találom a helyemet.

Tegnap aztán a Bárgyu Sári azt mon-dotta, hogy vigyek egy apróhirdetést az ujságba, osztán irassam ki milyen hejre kis lány vagyok. Majd kapok akkor helyet is, gazdát is. Hát megtettem. Hónap benne lesz az ujságba. Ha olvassák, gondoljanak rám s akinek megtetszettem, írjon „Sárga ugorka” jellegre s azé mind a két balkezem. Mert hogy aszongya a nóta:

Sárga ugorkának zöld a levele,
Ennek a kis leánynak
Nincs szeretője.
De csak adjon az Isten neki,
Mert ez tudná gondját viselni neki.

T.

Katonatemetés.

*Inak feszülnek, bóbíta bölint,
Lohán indulnak a lovak. —
Sisakos, kardos gyászszekéren
Halott vitézt szállítanak.*

*Az édes anyja, ki tudja, hol van?
Hű hitves is várja talán
Nagy hegyek alján, kis házikóban —
S csöpp gyermek így hívja: „Apám!”*

*Idegen volt itt —, egy beteg csupán!
S most: sok halott közt — egy halott
Mint annyi más — utolsó ágyú.
Csupasza fa-koporsót kapott.*

*Olmos az égből, sáros az utca —
A gyászkocsi előtt halad
Egykedrű képpel, rendben lépve
Dobpergető honvéd-csapat.*

*Meg a koporsó, búsan, árván
Zökkence síkos kőveken —
Megyen végig a hosszú utcán,
Egy temetni való tetem.*

*Halad a menet s eléri már a
Virággal asztal-sorát.
Susognak ott: „Jaj, ma is hoznak
Egy szegény, halott katonát!”*

*És az asszonyok összekapkodják —
— Mozdulatuk már kész szokás —
Álléngyákról mind a virágot:
A rózsát, szegjűt, rezedát.*

*S futnak mind — ki, az utca közepre —
— A koporsó jön, csupaszon.
Részór egy lány láng-vörös rózsát:
„Te vitéz, jó szíved adom!”*

*Távolba gondol s letörli könnyét,
Bús íjjú nő melléje lép
Sugva, míg adja minden virágát:
„En jó uram, örizzen égi!”*

*Száz ránc az arca, kis vén anyóka
Virággal lihegre jó.
Reszkető kézzel, piros papírból
Mind maga készítette ő!*

*S míg teszi őket a koporsóra
Reájuk öreg könnye hull:
„Szép fiám, jenn a muzka haláron
Vigyázzon rád jobban az Ur!”*

*A kocsis már tele — s még jönnek egyre
A nők, meg a sok-sok virág:
„Vigyétek! sírjára vigyétek
Ti kísérő jó katonák!”*

*Izmok feszülnek, bóbíta bölint —,
Lasson lépnek a lovak.
Szerelő tévér-szívektől kísért
Magyar vitézt szállítanak.*

*De a koporsó eltűnt egészen —
Ellepte dús szin s illat-ár!
Virág között alszik egy ember
És boldog új életre vár!*

TAKÁCS EDITH.

Tragikus nyitány.

A zenekar játszani kezdett.
A hangok szélesen és erőteljesen hullámozték at a termen. Paula szinte egész testében érezte az éles ritmust.

— Igen, ez a kedves harmónia, amit úgy sze-ret a férjem.

De ő nem ült mellette... a fülébe más mu-zsika zugott... a háború...
Csöndesen mondta maga elé: háború — és borzongott, mintha érezte volna annak minden iszonyát...

Es itt dözsölnek! Meleg fényárban uszák a ta-rem, a falak aranyozása csillog, a folyosók zaját föl fogja a biboros szőnyeg — itt minden a békére emlékeztet. Sehesült katonák csukott szemmel hatradólnak a szekükön. Egy pillanatra elfelejt-ték a vért, a haradságot a küzdelmet... tény-leg elfelejtették?

De Paula nem azért jött ide, hogy ne a fér-jére gondoljon?
Arnold bizonyára eljött volna ehhez a hang-versenyhez, hisz sohasem mulasztott el egy

Brahms-darabot. Ezért jött ő is ide — hogy így közelebb jusson hozzá — az ura kezének gyöngéd szorítását érezte.

Mikor is voltak együtt így? Amíg a kis fiút táplálta, nem akart este kimenni. Tulzott óvatossága miatt Arnold többször is megfedte. Nyáron pedig olyan sok dolga volt, hogy estefelé az ágy után kivánczolt.

Tulajdonképpen az utolsó hónapokban alig is beszéltek Arnolddal. A szép esték, amikor együtt jártak hangversenyekre, már egy évvel előbb voltak. Arnold jobban is érezte ezt. Többször panaszkodott, hogy a gyermek születése óta alig jut számára idő.

Csak amióta a harctéren van, gondol ő is erre. Hol van most Arnold? El-e még ebben a pil-lanatban? Tíz nap óta nem érkezett hír felőle és ő nap-nap után írta a leveleket: X. gyalogezred, század, zászlóalj, hadosztály, hadtest.

S talán egy napon meg kell változtatni a cí-met... talán kórház...

Könyvei a műsorra hullottak. Nem, nem tar-tozik ő ide, az emberek közé. Az elhagyott laká-sukba vágyakozott, ahol a könyvei, a nagy asz-talon maradt rajzai, befejezetlen tervei, mind rá emlékeztettek.

Nem is figyelt már a eznekarra.
A hegedűk panaszlóan zengtek; fájdalom gyász, halál szólt a szavukból.

Mereven nézett a karmester pálcájára. Talár ez örömet, vigaszt is fog kicsalni az éneklő hang-szerekből.

lommal — mint valami nagy, misztikus kérdés Most úgy zendült föl — teli gyöngéd fájdalommal — mint valami nagy, misztikus kérdés.

A Tragikus uvertúr véget ért.

Paula fölállt és az ajtó felé sietett. Mit is keresne ő még itten... A hosszú ruhatarban nem volt még senki. Az egyik asszony csodálkozó te-kintettel segítette föl a kabátját. Paula körülné-zett. Bizonyára ő volt az egyetlen, aki mar haza készült. De éppen félrehúzza valaki a függönyt; a hegedűk síró szava kihallatszik — feketébe ö-ltözött hölgy lép ki.

Paula rátekintett: a gyermekmenhely orvos-nője volt.

— Doktor Osten kisasszony?
— Hogyan? már ön is elmegy Sandersné?
— Igen... Csak az első számot akartam vé-gighallgatni.

Megmagyarázhatatlan elfoglaltságot érzett, mint mindig, az Osten Marianne közelében.

— Ha nem tévedek, ez az építész ur kedven-c darabja?

Az orvosnő Paula mellett a kijárat felé ment. A fiatal asszony fölemelte fejét. Bántotta a tónus, ahogyan a kérdés fölhangzott — maga se tudta: miért. Hisz Arnold emlékezte ezt az or-vosnőnek is, bár az építési tervek megbeszélésé-nél alig lehetett ideje magánbeszélgetésekre.

— Jó híreket kap — bizonyára nagy szünetek vannak az egyes levelek között — kérdezte Ma-rienne.

A nagy falitűkör mellett haladtak el. Mind-két asszony onkenytelenül odatekintett, mintha onnan jobban nézhetnék volna meg egymást.

Marianne sudárnövésű volt, haja szőke, szem-e sűrű, keze föltűnően kicsi volt, fehér és jól ápol.

Paula mellett egy leány benyomását kel-tette. Nyakanak fehérségét sokszorosan emelte a kabátjának sötét pröme. A legfeljebb volt rajta meleg fekete szeme, amelyből gyöngédség, finomság sugárzott.

A két asszony a tükörben egymásra mosoly-gott.

— Tíz nap óta nem kaptam értesítést, szólt Paula.

Az orvosnő szinte onkenytelenül a kézitá-s-kájához nyúlt és szólt:

— Tegnapelőtt kaptam egy levelet.

Paula megállott.

— Istenem, ez nagyon megnyugtató — honnan ír tulajdonképen? Mit ír a férjem?

Szinte öntudatlanul kinyújtotta a kezét a kedves írás után. De Marianne nyugodtan felelt: — Csak üzleti dolgokról ír. Sajnos, most min-dennel megakadunk. A régi ház teljesen alkalmatlan és kényelmetlen.

— De mit ír... mást a férjem! Bocssáson meg — mindenekelőtt mit ír magáról? Hisz ön megérti — ez az utolsó levele.

— Ugy látszik a keleti harctéren van — kö-zelebbit nem...

Marianne nem szólt többet.
Paula leirhatatlan pillantást vetett rá. Mint az ember, aki életveszedelemben van s minden ere-jét összeszedi, igyekezett megtörni a nyugalmát.

Miért nem mutatja azt a levelet. Miért jött el éppen ehhez a hangversenyhez és miért megy el épp most, mint a feleség? Mi van közte és Arnold között?

Az utcára értek. Az eső csendesesen szitált. Hangja most rekedt, idegenszerű volt:

— Hálás volnék, ha elolvashatnám a férjem levelet.

A doktornő kedvesen válaszolt:

— Nincs nálam asszonyom. Üzleti leveleket nem szoktam magammal hordani.

Hidegen, kegyetlenül, ellenségesen, mint egy ütés érte ez a pár szó Paulát. Biztos volt benne, hogy a nő hazudik. De miért?

A gyanu, a féltékenység — ezt az érzést eddig sohasem ismerte — mindinkább elhatalmasodott rajta.

— Kisasszony...

Szava elakadt. Mit is akart tulajdonképen.

Milyen választ kaphatna ettől a nőtől, aki hazudott.

De Marianne megértette. Egészen nő volt ebben a pillanatban: reszketett a vágytól és hajtotta valami, hogy diadalát kikiáltssa. A gyöngedség, amelylyel oly sokszor ápolt beteg gyermekeket, teljesen kivészett lelkéből. Csak egy szót érzett: küzdelem. Itt állott az ő felesége. Szinte el-kábitotta a saját gondolataitól, győzelmesen szót Paulához:

— Sander's nem az a férfi, aki osztani tud — az ön számára nincs neki ideje.
Szava elakadt. Paula a falhoz támaszkodott. Keze nem bírta tovább tartani az ernyőt. Az eső sűrű cseppekben hullott a hajára.

Marianne megjéjt. Megmérgezte egy ember életét. Először életében fedkezett meg a hivatásáról. Gyógyítani akart, nem pedig sebet útni. Ezt a sebet már úgy sem lehet gyógyítani. Megrabolta az asszonyt hitétől — szent gyermekes hitétől.

Ebben a pillanatban meg sem értette, hogy mit tett. Nem elég, hogy megrabolta ezt az asszonyt? ... Nem, ő nem rabolt! Csak érezte, hogy Arnold szenved, szüksége van valakire. Ennek a helyét töltötte ő be.

Marianne a fiatal asszony szoborszerűen maradványára nézett.

Paula néma maradt. Egymás mellett haladtak át az uton és egy mellékutca fordultak. Az eső még folyton hajára hullott.

— Nem volt jogom ezt mondani... talán... Szander's erre nemjósított t fel...

Nem, nem tudta eltalálni a helyes szót.

Paula félig kábultan, anélkül, hogy egy szót is hallott volna, tovább ment. Marianne meg-látta nem a cselekedetét, hanem azt, ahogy ezt így elmondta. Arnold dolga lett volna nyilatko-zni... De a háború nem hagyott erre időt. A hirtelen elválás legyőzte Mariannét. De utáko-dott érzéseim. Most mégis elvesztette önaralmát.

A sors volt az, amely elszakította őt a férfitől és a fenyegető bizonytalan messzeségbe — a harc terre vitte.

Akkor közvetlenül töle haza sietett, hogy fát még egyszer megcsókolja, feleségét még egyszer lássa, mielőtt a vonatához megy.

De Marianne-nak beszélni kellett, hogy kima-gyarozza magát. Bűnt követett el, amelyet soha sem tehet jóvá, még ha Arnold a legiőbb sze-relemmel is térne vissza feleségéhez.

Amióta a levelet kapta, félelem fogta el. Csak-hatatlán ábrán női érzéke felfedezte a sorok kö-zött, hogy Arnold ott kint a harcokban, messze az övától, ismét teljesen az övéé lett.

Hirtelen világossá lett előtte, hogy már mi-dennek vége. Ha a férfi nem esik el, akkor az elete a feleségé, gyermeké lesz.

Es tudta, hogy katasztrofális győzelme a véde-ten nem a kétségbeesés volt, mert érezte: ő már nem a tied! Most nem volt senki számára. — egy kaland, melyet legszívesebben elhajtana.

Marianne a Paula kezét után nyúlt.

— Nagyon keserű. — higgye el. — csak még az egyszer higgye nekem. Párja az oné, csak az oné.

A fiatal asszony megállott. Halotta a földal-mat e hangból. De ez nem hatotta meg, nem ér-tette a hirtelen változást.

— Olvassa el a levelet. — igen... igen, ön-nek el kell olvasni, akkor megérti, hogy én nem vehetek el öntől semmit.

Kinyitotta a kis kezitaskáját.

De Paula elutasította.

— Lehejtéses. Most ő a háború. A további-kat majd meglátjuk. Most nincsen jogom, hogy vágyakozzom után. Ez már elmúlt.

Tekintete szigorú lett, amikor gyorsan eltűnt az egyik házban.

Marianne lassan visszafordult. Az eső már elállt, de hideg szél borzongatta...

Mulattató.

A gyermekvilágból.

- Mi akarsz lenni, Károly fiam?
- Katona.
- Meggondoltad? Tudod-e, hogy a katonákat az ellenség meg is ölheti?
- Akkor hát inkább ellenség leszek.

Kivágta magát.

- Azt mondják, hogy a csók szerelem nélkül olyan, mint a kenyér só nélkül. Igaz ez Emma?
- Nem tudom, mert én még soha...
- De Emma! Hogy lehet így füllen-teni?
- Mert én még sohasem ettem só-talan kenyeret.

Ellentétek.

- Azt mondják, hogy csak olyan há-zasság lehet boldog, mely ellentétlen ala-pul.
- Tudom, s ép azért keresek olyan nőt, akinek sok pénze van.

Ciprus ágak.

*Dalt irtam egykor, csöndes éneket,
Te hozzád édes drága jó anyám,
Mikor még takart áldot két kezed,
Mikor még őrzött járadt bus szemed,
Itt voltál még e csöndes kis tanyán.*

*Most káma pihensz már, szived is kiholt,
Ki erőss voltál, annyi baj között.
Lelked Sionja átta a vihart,
Mint köszört, amely annyi részt lidart,
Meg nem szédültél mély örvény fölött.*

*Telét szeliden küldte elkönyod,
Nem zugea-bugra mint a szél kavart.
Nem úgy jöddél el mint dől bus romot,
Csak mint vidor fát dévrel lombozott,
Ezüst játyollal enyhén betakart.*

*Egy szép virágos nyári reggelen,
Mint járadt madár lelked messze szállt,
Mint fehér álmok halkal csendesen,
Tova tün, mikor a hajnal megjelent,
Egy rebbenéssel fölénk égbe szállt.*

*Hányszor kerestek csöndes éjjelen,
Lelkem ha bontja járadt szárnyait
Mig bus alakod nálam megjelent:
Siro dalomban együtt száll velem,
S velem marad a lelked árnya itt.*

*S'ha eröm gyöngyül... szállni nem tudok,
Ha majd szememre csöndes új borul.
Te jöni vigyázol s ha partra nem jutok:
Enyhén fehér lelked rám borul.*

VERTESSY IDA.

Preparált szerelem.

Ma egy évszázadot irtam hozzád, most epilógot írok a szerelemünk történetéhez. Csak vegyük a dolgot úgy, ahogy van. A maga igazságában, a maga ridegségében. Ne ördö-kénykedjünk pityérgő szerelemesek módjára, kiknek egyéb sínes az eszükben, mint a halál megnyugtató gondolata. Valljuk meg: nem is illenének a mi bucsunkhoz holmi siránkozó, gyászos hang, inkább vidámság, jó kedv.

Hogyme, mikor te a férjed otthonába mégy, én meg el, valahová a fenyves, bérces világba, a hová már ugyis olyan régen kívánczik a lei-kem. Boldogok leszünk mind a ketten, boldo-gabbak, mint most. Te is, én is.

Igazán akarek hozzád beszélni. Igazab-ban és komolyabban, mint mikor a szerelem-met vallottam meg pirulva és remegések közt. Miért is vallottam én neked szerelmet? Olyan különös szinben áll előttem ez az egész dolog, mint az a felig borus nyári éjszaka, melyet csak a poéták értenek, de közönséges halandók nem tudnak méltányolni.

Miért, miért? ...

Azt is felelhetném magamnak erre a kér-désre, hogy: talán szerelmes voltam beléd. De hát ez is csak olyan áltatás lenne. Ugy-e az? — Te se hiszed el, én meg annál kevésbé! ...

Nos és most gyere bucsuzni!

Azt hiszem legjobb lenne, ha sötétszínű ruhát vennél magadra, mikor ezeket a sorokat kezdod olvasni, mert az illenék legjobban en-nek az epilognak a hangulatához. Különben is neked jól állanak a sötétszínű ruhák.

Ha nincs terhedre, erőlted meg egy pa-rányit az emlékező tehetségedet és gondolj vissza arra a kiállhatatlan forró nyári napra,

mikor megismerkedtünk. Akkor is sötét ruhá-ban voltál. A színére már nem emlékszem egész határozottan, mert azóta bizony nagyon, nagyon sok női ruhát láttam. Olyat is, mint a tied, szebbet is annál.

Az ismeretségünk meg azzal kezdődött, hogy te rám mosolyogtál. Miért? Ujra egy kér-dés, melyre te se tudsz feleletet adni, én se. Lehet, hogy ha nem mosolyogsz rám, talán nem is kívántalak volna megismerni. Látod, ilyen volt már az ismeretségünk is, milyen le-hetett akkor a szerelemünk! — Azt hiszem: olyan előre kiszámított érzelem volt az mind a kettőnk részéről, melyet magunkra erőszakol-tunk az egymás kedvéért. — En azt hittem hogy te szeretsz. Te is. Aztán én nem akarta-lak tönkre tenni, hát elhatároztam, hogy sze-retetni foglak. Te éppen így tehetted.

Tehát elhatároztuk, hogy szeretni fogjuk egymást Szerettük is örülten, esztelenül. A világ legalább így volt rólunk meggyőződve. S addig, addig foglalkoztunk mi magunk is ezzel a képzelte szerelemmel, ezzel a fixa ideá-val, hogy egy szomorú szeptemberi estén a jö-vőnkrol kezdünk beszélgetni.

Most már belátnom, hogy azon a kedős, gyalázatos estén csak ilyen ostobaság juthatott eszünkbe. És milyen komolyan beszélünk! Kü-lönösen te, te gyermek! Mert bizony az voltál, az vagy te még most is.

Mert ne gondold, hogy a férjhez menés most egyszerre nagy lányvá léptet elő. Az a két újjnyi szövet, amivel a legujabb ruhádat megtöltötték, még nem elég kvalifikáció. Hol van még tebenned a komoly lány, aki higgad-tan, józanon tud gondolkodni? Scholl!

Már hiába, kedvesem, de még nem érte meg arra, hogy jó feleség legyen belőled. Saj-nálom is azt a derék jó embert, aki el akar venni, sajnálom szivemből. Nem hozzád való. Az egy megállapodott, komoly gondolkodású férfi, te pedig egy nagy gyermek vagy, aki sportot csinál a szerelemből, mert azt sem tudja hogy mi az.

Nem hát, nem tud!

Az a derék ember, aki megkérte a kezdet, mér régen érdeklődik irántad. En akkor tud-tam meg, hogy szeret, mikor egyszer a tava-szon valami majálisról jöttem haza felé. Kora reggel volt és az akácfaik tele voltak virággal.

A Kállay-uton szembe találok a te emberreddel. Veresek voltak a szemek és erősen érzett rajta a borszag. Karon fogott és kért, hogy menjek vele. Magamról tudom, hogy át-lunpol éjszaka után velem nem lehet ellen-kezni. Azt hittem, hogy mással sem lehet, hát maradtam. Vitt, vitt a legközelebbi korcsmáig.

Mikor leültünk, odahajolt hozzám és azt kérdezte tőlem:

— Láttad ma, beszéltél vele?

Tudtam, hogy rólad van szó, tudtam, hogy ez az ember beléd van bolondulva. Nem szóltam semmit, engedtem tovább beszélni.

— Mondd, hogy nézett ki, mit beszélt, szép volt? Oh! kedves barátom, ha te tudnád, hogy mennyire szeretem azt a leányt! Csak őt szeretem a világon a legjobban, aztán téged. Mert te mindennap megcsókold a kezét és valahányszor veled vagyok, mindig közelebb érzem magamat hozzá. Látod, ilyen esztelen vagyok én. De ezt eddig nem tudta senki. Csak én, meg a jó Isten. Most már te istudod.

Ilyen ünnepélyes nyilatkozatok hallatára alig tehet az ember mást, mint azt, hogy hallgat.

Igy tudtam én meg, hogy mennyire sze-ret téged az az ember és ettől a perctől sajnálni kezdtem. Oh! ilyen forró szerelem más leányt

milyen választ kaphatna ettől a nőtől, aki hazudott.

De Marianne megértette. Egészen nő volt ebben a pillanatban: reszketett a vágytól és hajította valami, hogy diadalát kikiáltja. A gyöngédség, amelylyel oly sokszor ápolta beteg gyermekeket, teljesen kivészett lelkéből. Csak egy szót érzett: küzdelem. Itt állott az ő felesége. Szinte elkábította a saját gondolataitól, győzelmesen szólt Paulához:

— Sanders nem az a férfi, aki osztani tud -- az ön számára nincs neki ideje.

Szava elakadt. Paula a falhoz támaszkodott. Keze nem bírta tovább tartani az ernyőt. Az eső sűrű cseppekben hullott a hajára.

Marianne megjött. Megmérgezte egy ember életét. Először életében feledkezett meg a hivatásáról. Gyógyítani akart, nem pedig sebet ütni. Ezt a sebet már úgy sem lehet gyógyítani. Megrabolta az asszonyt hitétől -- szent gyermekes hitétől.

Ebben a pillanatban meg sem értette, hogy mit tett. Nem elég, hogy megrabolta ezt az asszonyt? ... Nem, ő nem rabolt! Csak érezte, hogy Arnold szenved, szüksége van valakire. Ennek a helyét töltötte ő be.

Marianne a fiatal asszony szoborszerűen mozdult. Arcára nézett.

Paula néma maradt. Egymás mellett haladtak át az uton és egy mellékhelyre fordultak. Az eső még folyton hajára hullott.

— Nem volt jogom ezt mondani... talán... Sanders erre nem jogosított t fel...

Nem, nem tudta eltalálni a helyes szót.

Paula félig kábultan, anélkül, hogy egy szót is hallott volna, tovább ment. Marianne megállta nem a cselekedetét, hanem azt, ahogy ezt így elmondta. Arnold dolga lett volna nyilatkozni... De a háború nem hagyott erre időt. A hitelen elváltas legyőzte Mariannét. De utálkodott érzelmei. Most mégis elvesztette önuralmát.

A sors volt az, amely elszakította őt a férfitől és a fenyegető bizonytalan messzeségbe -- a harc terébe vitte.

Akkor közvetlenül töle haza sietett, hogy fiát még egyszer megcsókolja, feleségét meg egyszer lássa, mielőtt a vonathoz megy.

De Marianne-nak beszélni kellett, hogy kimagyarázza magát. Bünt követett el, amelyet soha sem tényleg jót, még ha Arnold a legfőbb szerelemmel is térne vissza feleségéhez.

Amióta a levelet kapta, félelem fogta el. Csak hatatlan finom női érzelmei fedezték a sorok között, hogy Arnold ott kint a harcban, messze az óvótól, ismét teljesen az óvótól lett.

Hirtelen világossá lett előtte, hogy már mindennek vége. Ha a férfi nem esik el, akkor az ölete a feleségé, gyermeké lesz.

Es tudta, hogy látszólagos győzelme a védtelen nem a kétségbeesés volt, mert érezte: ő már nem a tied! Most nem volt senki számára, -- egy kaland, melyet lecsúszva elhagyhat.

Marianne a Paula kezét után nyúlt.

— Nagyon lassan... -- higgye el, -- csak még az egyszer higgye nekem. Férje az ön, csak az ön.

A fiatal asszony megállt. Halotta a földet a hangtól. De ez nem hatotta meg, nem érintette a hirtelen változást.

— Olvassa el a levelet, -- igen... igen, önnek el kell olvasni, akkor megérti, hogy én nem vehetek el tőle semmit.

Kinyitotta a kis kezitaskáját.

De Paula elutasította.

— Lehejtéses. Most ő a háború. A továbbikat majd meglátjuk. Most nincsen jogom, hogy vágyakozzam után. Ez már elmúlt.

Tekintete szigorú lett, amikor gyorsan elment az egyik házban.

Marianne lassan visszatért. Az eső már elállt, de hideg szél borzongatta...

Mulattató.

A gyermekvilágból.

- Mi akarsz lenni, Károly fiam?
- Katona.
- Meggondoltad? Tudod-e, hogy a katonákat az ellenség meg is ölheti?
- Akkor hát inkább ellenség leszek.

Kivágta magát.

- Azt mondják, hogy a csók szerelem nélkül olyan, mint a kenyér só nélkül. Igaz ez Emma?
- Nem tudom, mert én még soha...
- De Emma! Hogy lehet így fülleneni?
- Mert én még sohasem ettem sótalan kenyeret.

Ellentétek.

- Azt mondják, hogy csak olyan házasság lehet boldog, mely ellentétben alapul.
- Tudom, s ép azért keresek olyan nőt, akinek sok pénze van.

Ciprus ágak.

*Dalt irtam egykor, csöndes éneket,
Te hozzád édes drága jó anyám.
Mikor még lakart áldot két kezed,
Mikor még őrzött járadt bus szemed,
Itt voltál még e csöndes kis tanyán.*

*Most káma pihensz már, szived is kihalt,
Ki erőss voltál, annyi baj között.
Lelked Sionja állt a vihart,
Mint köszört, amely anagi vést kihalt,
Meg nem szédültél mély örcény fölött.*

*Telét szeliden küldte elkonyod,
Nem zúgva-bugra mint a szél kavart.
Nem ugrá jődött el mint dült bus romot,
Csak mint vidor fát dévrel lombozott,
Ezüst fátyollal emhén betakart.*

*Egy szép virágos nyári reggelen,
Mint járadt madár lelked messze szállt,
Mint fehér álom halkal csendesén,
Tova tün, mikor a hajnal megjelent,
Egy rebbenéssel fölénk égbe szállt.*

*Hányszor kerestek csöndes éjjelen,
Lelkem ha bontja járadt szárnyait
Mig bus diakod nitam megjelent:
Síró dalomban együtt száll velem,
S velem marad a lelked árnya itt.*

*S ha erőm gyöngül... szállni nem tudok,
Ha majd szememre csöndes új borul,
Te jöni vigyázzol s ha partra nem jutok:
Emhén jéher lelked rám borul.*

VERTESSY IDA.

Preparált szerelem.

Ma egy évszázadot irtam hozzád, most epilógot írok a szerelmünk történetéhez. Csak vegyük a dolgot úgy, ahogy van. A maga igazságában, a maga ridegségében. Ne érzékenykedjünk pityergő szerelmesek módjára, kiknek egyéb sínes az eszükben, mint a halál megnyugtató gondolata. Valljuk meg: nem is illenének a mi bucsunkhoz holmi siránkozó, gyászos hang, inkább vidámság, jó kedv.

Hogyne, mikor te a férjed otthonába mégy, én meg el, valahová a fenyes, bérces világba, a hová már ugyis olyan régen kívánczok a lelkem. Boldogok leszünk mind a ketten, boldogabbak, mint most. Te is, én is.

Igazán akarok hozzád beszélni. Igazában és komolyabban, mint mikor a szerelmemet vallottam meg pirulva és remegések közt. Miért is vallottam én neked szerelmemet? Olyan különös szinben áll előttem ez az egész dolog, mint az a felig borus nyári éjszaka, melyet csak a poéták értenek, de közönséges halandók nem tudna méltányolni.

Miért, miért? ...

Azt is felelhetném magamnak erre a kérdésre, hogy: talán szerelmes voltam beléd. De hát ez is csak olyan áttatás lenne. Ugy-e az? -- Te hiszed el, én meg annál kevésbé! ...

Nos és most gyere bucsuzni!

Azt hiszem legjobb lenne, ha sötétszínű ruhát vennél magadra, mikor ezeket a sorokat kezded olvasni, mert az illenék legjobban ennek az epilógusnak a hangulatához. Különbösen is neked jól állanak a sötétszínű ruhák.

Ha nincs terhedre, erőlted meg egy párányit az emlékező tehetségedet és gondoldj vissza arra a kiállhatatlan forró nyári napra,

mikor megismerkedtünk. Akkor is sötét ruhában voltál. A színére már nem emlékszem egész határozottan, mert azóta bizony nagyon, nagyon sok női ruhát láttam. Olyat is, mint a tied, szebbet is annál.

Az ismeretségünk meg azzal kezdődött, hogy te rám mosolyogtál. Miért? Ujra egy kérdés, melyre te se tudsz feleletet adni, én se. Lehet, hogy ha nem mosolyogsz rám, talán nem is kívántalak volna megismerni. Látod, ilyen volt már az ismeretségünk is, milyen lehetett akkor a szerelmünk! -- Azt hiszem: olyan előre kiszámított érzellem volt az mind a kettőnk részéről, melyet magunkra erőszakoltunk az egymás kedvéért. -- Én azt hittem, hogy te szeretsz. Te is. Aztán én nem akartalak tönkre tenni, hát elhatároztam, hogy szeretni foglak. Te éppen így tehetél.

Tehát elhatároztuk, hogy szeretni fogjuk egymást! Szerettük is örülten, esztelenül. A világ legalább így volt rólunk meggyőződve. S addig, addig foglalkoztunk mi magunk is ezzel a képzeltszerelmemmel, ezzel a fixa ideával, hogy egy szomorú szeptemberi estén a jövőnkéről kezdünk beszélgetni.

Most már beláton, hogy azon a ködös, gyalázatos estén csak ilyen ostobaság juthatott eszünkbe. És milyen komolyan beszélünk! Különösen te, te gyermek! Mert bizony az voltál, az vagy te még most is.

Mert ne gondold, hogy a férjhez menés most egyszerre nagy lánygyá léptet elő. Az a két ujjnyi szövet, amivel a legujabb ruhádat megtöltötték, még nem elég kvalifikáció. Hol van még tebenned a komoly lány, aki higgadtan, józanon tud gondolkodni? Sehol!

Már hiába kedvesem, de még nem értel meg arra, hogy jó feleség legyen belőled. Sajnálom is azt a derék jó embert, aki el akar venni, sajnálom szíveimből. Nem hozzád válok. Az egy megállapodott, komoly gondolkodású férfi, te pedig egy nagy gyermek vagy, aki sportot csinál a szerelmeiből, mert azt sem tudja, hogy mi az.

Nem hát, nem tud!

Az a derék ember, aki megkérte a kezdet, már régen érdeklődik irántad. Én akkor tudtam meg, hogy szeret, mikor egyszer a tavaszon valami majálisról jöttem haza felé. Kora reggel volt és az akácták tele voltak virággal.

A Káltay-uton szembe találkoztam a te embereddél. Veresek voltak a szemek és erősen égett rajta a borszag. Karon fogott és kért, hogy menjek veled. Magamról tudom, hogy átlunpolt éjszaka után velem nem lehet ellenkezni. Azt hittem, hogy mással sem lehet, hát mentem. Vitt, vitt a legközelebbi kocsmáig.

Mikor leültünk, odahajolt hozzám és azt kérdezte tőlem:

— Láttad ma, beszéltél vele?

Tudtam, hogy rólad van szó, tudtam, hogy ez az ember beléd van bolondulva. Nem szóltam semmit, engedtem tovább beszélni.

— Mondd, hogy nézett ki, mit beszélt, szép volt? Oh! kedves barátom, ha te tudnád, hogy mennyire szeretem azt a leányt! Csak őt szeretem a világon a legjobban, aztán téged. Mert te mindennap megcsókolod a kezét és valahányszor veled vagyok, mindig közelebb érzem magamat hozzá. Látod, ilyen esztelen vagyok én. De ezt eddig nem tudta senki. Csak én, meg a jó Isten. Most már te istudod.

Ilyen ünnepélyes nyilatkozatok hallatára alig tehet az ember mást, mint azt, hogy hallgat.

Igy tudtam én meg, hogy mennyire szeret téged az az ember és ettől a perctől sajnálni kezdtem. Oh! ilyen forró szerelem más leányt

érdemel. Nem olyat, mint te. — Mert ugy fogsz te tenni ezzel a szegény jámborral is, mint én velem, meg a többivel. Örökké fogod szeretni hat hónapig, aztán kicseréled...

No és most gyere bucsuzni!

Ha tetszik: előveheted a zsebkendődet is, azt a szép himzett szélüt, bár azt hiszem, hogy nem lesz rá szükséged.

Azzal kezdem, hogy az eljegyzési kártyát megkaptam. Mondhatom, hogy nem tett rám semmi különösebb benyomást, még csak verset sem irtam.

Hát férjhez mégy!

Az eljegyzési híredből azt is kiolvastam, hogy én hozzám is eljöttél volna feleségül, ha esetleg megkérem a kezdet. Sőt akár kihez hozzá mentél volna, ép úgy, mint az én barátomhoz, akít csak úgy megesalsz, mint megcsalád volna akár melyiket.

De egyre figyelmeztettek. A játék most már komolyabb beszámítás alá esik, mint eddig. Hitegettel száz fiatal embert, kiábrándítottad valamennyit. De a férjet nem szabad kiábrándítani soha! Érted ezt, te gyermek! Dehogyan érted, dehogyan érted!

Sajnálak téged is, hogy ilyen könnyelműnek nevelt az anyád, de hát azon már nem lehet segíteni. Hanem azt a jó embert, azt még jobban sajnálom...

Hát férjhez mégy!

Ott vár már az uri lakás, öt elegáns butorozott szobával, talán fogatod is lesz és páholyt fogtok tartani. Könnyen meglehet, mert a férjed bolond ember: belé van bolondulva abba a szép finom arcoskádába...

Asszony leszel ma holnap. Kitoröljük nevedet a leányok sorából, nem fogsz többet szerepelni a hali referádákban. A szép hajás babádat elteheted a családi lomtárba, mert most már nem lehet többé elővenni. Az asszonyi méltóság nem engedi meg. El kell válnod a háromszínű macskádtól is, mert kedves leendő férjed övülöli a macskákat, még a tiedet is.

Bucsuzzál el mindezekről, bucsuzzál el a leányságodtól, mert te már asszony leszel ma-holnap...

Most veszem észre, hogy epilógot akartam írni a mi történetünkhöz és prológot irtam a te újra preparált, hathónapos örök szerelmedhez...

Szüts Jenő.

Mulattató.

Érthető.

Bandika gratulál a gazdag néfnek:

— Sok szerencsét kívánok, kedves néni; azt mondta a mama, hogy aztán el ne veszítsem a forintot.

Gyanus.

A kisasszony a divatkoreskedésben szöveget választ.

— Valódi ennek a selyemnek a színe? A segéd poétikusan felel:

— Mint a rózsák nagysád bájos arcán.

A kisasszony elgondolkodik:

— Kérem, mutasson mégis más selymet.

Az erdei patak.

A második hét is elmúlt. És mi még mindig a nedves, hideg lövészárokban heverünk. Három nagy árok egy szabálytalan ötszög három oldalát alkotja, a másik két árok még az ellenség kezében van, amely igazán szívesen tartja magát. A talaj egyenetlen, sűrű erdő borítja, amelyet egy kis patak szel át. A partján a puskák csöve előtt, a két árok között van és senki sem mer ott vizet meríteni.

Vége sikerül megtenni az utolsó előkészületeket a támadásra. Az előző napon igen hős tartalékok nyomultak előre a sűrű erdőben, az ellenség hátába. A francia árkokat szemközt, a partokon és megostromolni szinte lehetetlen. Szörnyű drót-akadályok és elásott aknák akadályozták mindenütt a közlekedést.

Ekkor jött meg az óhajta várt jelentés: az ellenség már szinte körül van zárva. Új gyalogság érkezett és éjjel az erdős hegycsúcson leereszkedve, kiúzi az ellenséget az erdőből és árkaiból, belekergeti saját aknáiba, a mi frontális tüznök elé. Pompás vadászat lesz ez a makacs ellenséggel!

Vágyakozva vártuk az órát, száz és száz szem égett lobogva a várakozás izgalmaiban, száz és száz puskacső, gépfegyverek, fénylő bajonettek várták az ellenséget. Gyönyörű nap volt, telve az ősz szomorúságával és édességével, csend és vidámság vibrált a levegőben. Vörösen, mint a vér, csillogtak a fák lombjai. Pillantásunkkal szinte belemélyedtünk a titokzatos, sötét erdőbe, ahonnan egyszerre fegyverek ropogása hallatszott.

Felillantottam és láttam magam körül a csodálatos nagyszerűséget. Nap és föld, mint két testvér, mintha egymásnak szórták volna minden kincsüket. Arany és színes csillogás omlott el az erdő fái. Puha kezek nyitották fel a lelkek kapuját és messze, messze almodtuk magunkat innen.

Mi az? Eppen, amint a vad gyilkolás megkezdődött, két szarvas lépett ki a mezőre, az árok és az erdő közé.

Ellenállhatatlan erővel száll minden gondolatom hazafelé. Harc és halál és könyek eltűnnek mellőlem, a patak csobog, az erdő cseng, a mező reggeli datát énekel és én csendesen fekszem a mező szélén és várom, hogy kilépnek-e a szarvasok.

Ah! Oldalt félelmetesen észszegnek és süvöltenek a golyók. Az állatok megriadnak és visszahúzódnak a sűrűbe, de ott is csak a halálos ólom vár rájuk.

Ott, a mieink már átjutottak az erdőn. Lehathatatlannul hevesen veti magát az ellenség a bajtársak elé.

Ekkor megdördülnek a mi fegyvereink is, a golyók a nyüzsgő vörös, két tömegbe csapnak. Rohamra!

Harsognak a trombiták, zug a hurrá! Tak-tak-tak, a géppuskák dolgoznak. A vörös nadrágosok visszamenekülnek az árkokba, mindig ujak rohannak utánuk és összekoverednek, összezsúfolódnak.

Rak-knack-tak, tak, szól a géppuska a patak tulsó oldalán. Aranyos fény, a puha, virágos szőnyeg a földön kiterjeszti karjait és felöngi az első halottakat.

A víz halkán, csobogva ringatja a levelek aranyát fénylő tükörben. Mint a vérfolyók, olyan a sok hervadt levél a vízen.

Ott, a tulsó oldalra a gépfegyver már megpuhította a franciákat. Csak ki ezekből a rettenetes gödrékből!

De — ó borzalom! Beleakadnak a saját drót-övényekbe, a saját aknáik közé jutnak és hangos dőrejek, mint mikor rakétát sütnék el, magas lángosdopok csapnak fel. Összezuotott emberek repülnek a levegőbe a rettenetes tűz-lángban. Egész szakaszok pusztulnak el, aki még él menekül a rettenetes helyről, a patak mentén felfelé. Aztán visszafordulnak, futnak, botorkálnak, elesnek és megint felállnak, ott is szembe jönnek velünk a mieink. A halál-gyűrű összezárult.

Felugrani! Előre! előre! Ki az árkokból, a megmaradtakat puskagygyal, szuronnyal kell levern!

Tak-tak, tak-bum-bum... Már vörös csikok vegyülnek a patak tükreinek aranycsillogásába, a víz francia holttestek feletti folyik el. A szél süvölt és megrázza a fákat és a leveleket, míg lehullanak a fákról és lassan kerengve a földre szállnak. Mintha el akarnák fedni ezt a rettenetességet... Két zászlóalj nincs többé. A harmadik mindent eldobálva, menekül a patak mellett és felemelt kezekkel megadja magát.

A trombita harsog, mindenki megáll. Most találkoznak a bajtársak, akik fentről jönnek a hegyről és akik az árkokból támadtak. De nem hangzik egy vidám szó sem. Nagyon borzalmas volt az aratás és sok sásak lelkerül a fejről, hogy üdvözölje halál ö felségét...

Mondjátok meg.

A vasutvonal mentén ismét fölhangzott a harctérre vonuló vitézek lelkes, vidám kiáltása. Énekelve és hurrát kiáltva lobogtatták virágos sapkájukat. Az uton anyák, nővérek és gyermekek álltak, kendőket lobogtatva, ragyogó szemmel.

Etus is lobogtatta kendőjét és éljenzett. A férje már néhány hét óta a harctéren küzdött, senkije sem volt a vonaton, mégis úgy érezte mintha ez a piros-pozsgás, barna arcú, csillogó szemű hadsereg az ő testvére volna és hogy akik itt állottak és a beláthatatlan hosszúságú vasutakon az ellenség felé mennek egyetlenegy családnak tartoznak.

Teljesen megfeledezett a bánatáról. Elfeledte, hogy már több hét óta nem kapott hírt a férjétől. Minkét kezével lelkesen integetett utánuk és kiáltotta: Éljen! Éljen! Éljen!

Hirtelen úgy érezte, mintha megfogta volna valaki a kezét és le akarná huzni.

Körülnézett s megismerte anyját, nővérét, akik a pályaudvarról jöve integettek feléje. Nem üdvözölte őket, hanem csak kérdően nézett rájuk. Néma maradt, amikor anyja megcsókolta, sőt akkor is, amikor Katinka megölelte.

Ma, tünt föl először Etusnak, hogy anyja állandóan fekete ruhát visel, ma találta először a kis kalapot, a könnyű kabátot és a ruhát tulságos sötétnek és komornak, ehhez a gyöngéd fehér asszonyhoz, különösen most — ezekben a lelkes napokban. Hirtelen megkérdezte:

— Miért viselsz fekete ruhát?

Anyja zavartan felelt:

— De Etus, hisz már azóta feketébe járok — tudod, anyóta apa meghalt.

Etus fürkészte a szeme közé nézett. Anyja szeretettel viszonzotta tekintetét és ez megnyugtatta Etust.

— Ugy, akkor sétáljunk az erdőbe.

Alig tettek néhány lépést, egy férfi állott előttük, egy tiszt.

Etus szívét örömteli félelem hatotta át. Szeme elfátyolozódott, anyja és testvére karjába fogózott, hogy el ne szédüljön. Gyöngesége csak egy pillanatig tartott; majd ujjongott egész lelkéből s a tisztet át akarta ölelni.

Ekkor vette észre, hogy nem a férje áll előttük, hanem egy idegen — az ő hajtársa. — Karja fel volt kötve.

— Kárpát hadnagy vagyok, asszonyom

— A karja, a karja! — válaszolt Etus.

— Semmi komolyabb, — szölt a hadnagy. — Könnyű lösch. Két napig még kötve hordom. Tíz nap múlva pedig én is ott harcolhatok.

— Olyan gyorsan? — kételkedett Etus.

— Igen, tovább már nem tartom ki, — szölt kétségbeesetten a hadnagy — hisz itt nem lehet kibírni. Nekem a tűzbe kell menni. — Előre!

— Még mindig elég jókor lesz — szölt közbe Etus anyja.

Raktáron van már mindenféle őszi és téli áru, óriási választékban, ugymint: fiuk- és lányok részére kék boy tengerész kabátok, fiuk és gyermekek részére igen erős iskola öltönyök, férfiak részére öltönyök, átmeneti és téli kabátok, utazó és városi bundák, szőrmés bekecsok stb. amelyekre saját érdekében felhívom n. b. vevőimet, a fenti cikkekből a szükségletet mielőbb szerezzék be, mert a jelenlegi minden darabon látható szabott áraink mellett igen olcsón lehet nálam vásárolni.

GERŐ ERNŐ

Debrecen legnagyobb és legolcsóbb férfi-, fiu- és gyermekruha nagyáruháza.

PIAC-UTCA 41.

— Az orvosok hamarosan végeznek. Ha nyolc nap alatt nem állítják ki a „felgyógyult“ bizonyítványomat, az első vonattal megszököm s a harctérre megyek. Hisz itt nem lehet kibírni.

— Hogy van a férjem? — kérdezte Etus, nyugodtan és komolyan.

— Üdvözölte. Sokszor, nagyon sokszor üdvözölteti őnt, asszonyom — szolt a hadnagy. Látszott, hogy el akarja kerülni a határozott választ. Etus megállott. Szilárdan és makacsul kérdezte még egyszer:

— Hogy van a férjem?

— Asszonyom, teljesen nyugodt lehet.

A hadnagy elpirult, amikor igazságot követelő szeme közé kellett néznie. Kitérőleg ismételte:

— Asszonyom, teljesen nyugodt lehet — teljesen nyugodt.

Etus nem válaszolt semmit; karon fogta anyját, nővérét s tovább sétáltak.

A hadnagy elmesélte ezredüknek, századuknak hőstetteit, hogyan támadták oldalba az ellenséget s milyen sok foglyot ejtettek, hogyan üldözték paripájukon tajtékzó paripájukon a futó ellenséget, hogy milyen sok vitézségi érmet osztottak ki ezredében.

— Henrik is kapott egyet? — kérdezte Etus.

— Igen természetesen... két nappal azelőtt.

A nagy mezőre értek, amely a városka háza mögött kezdődik és egészen az erdőig terjed. Feketén és komoran sötétlettek az erdő fenyői. A rája boruló őszi ég kékségét a lemenő nap utolsó sugarai aranyozták be.

A hadnagy a csodás szépségű képre mutatott.

— A mi földünk... ez a legszebb.

Etus meghatva hallgatott, majd szigoruan szolt:

— Valamit elítéltek előttem.

A hadnagy rögtön hozzáfordult; ez izgatott pillanatban épp karját vállára tette s gyöngéden, óvatosan vezette a réten.

Anyja és nővére hallgatva követték.

Igy mentek négyen az őszi napsugár utolsó fényében a nagy messzeségben.

És Etus egyszerre csak ebbe a nagy messzeségbe kiáltott:

— Ó meghalt! Meghalt!

A tiszt gyöngéden tartotta.

Mint egy halálra sebzett vadnak a kiáltása hallatszottak e szavak. De Etus nem jajgatott tovább, megállott, fejét a tiszt vállára hajtotta.

Kárpát elmondta férjének utolsó óráit, hogy százada milyen vitézül állott ellen a gránát záporban. Elmesélte, hogy Henrik milyen tréfákat csinált, mikor a nehéz hosszukás acéltettek sipitva száguldtak a levegőben, majd földet érve döngő robajjal százfelé ontották halálhozó szilánkjait. Elmondta utolsó perceit, mikor egy ilyen gyilkos vasdarab a földre teritette. Üdvözlét küldi neki és kívánja, hogy erővel állja ki a csapást s vigyázzon az életére.

Ekkor úgy érezte, mintha szíve alatt új élet kelne.

Halkan folsírt.

Igen vigyázni kell az életére... Az új életre... A jövőből vitéz férfit kell nevelnie. A jövőnek bizonyára szüksége lesz ilyen emberre.

Kiegyenesedett, kezét nyújtott anyjának, nővéreinek, akik csöndben s ünnepiesen közeltek feléje.

Könnyin keresztül mosolygott Etus feléjük... Főötte pedig a végtelen őszi ég csillogott.

Mulattató.

Orfeum.

Mezey J. orfeum társulata napról-napra nagy érdeklődés mellett tarja előadásait a „Korona“ vendéglőben. Az ügyes igazgató gondoskodik róla, hogy változatos programja legyen az előadásoknak s újabb, meg újabb szerződésekkel frissíti társulatát. Vasárnaptól kezdve a Vilmos Ferenc, Sas-utcai vendéglőjének udvarára teszi át az orfeum működését.

Ujjongás.

A leányka aggódva leselkedik az ajtó előtt.

Ott benn az ő imádottja beszél a papával; megkéri a kezét.

Végre kijön.

— Mit mondott a papa? — rebegi a leány.

Az imádó örömtől ujjongva kiált föl:

— Tizenötezer forint!

Prézli kapható

a „Katonai Ruhaszállító Vállalat“ özkereseti Társaság Áruosztályánál, — Piac-utca 81. szám alatt.

Egy csomag ára 2 kor.

Halló! Házvevők! Halló!

van most két eladó ház Debreczenben.

Ilyen jutányos, nagyszerű vétel csak most kínálkozik!

Az egyik Vörösmathy-utca 24. szám alatt van, a főtér szájában, több rendbeli uri lakással, potom árért megkapható!

A másik a nagy állomás mellett

Homokkert, Bántffy-utca 10. sz. alatt

— óriási nagy telek, nagy utcai fronttal gyártelepnek nagyon alkalmas volna! mert éppen előtte van e háznak egy külön rakodó vágány! Ára e háznak 20 ezer kor.

E hirdetést közli a Nagy Lajos iroda, Csapó-utca 19. Ahol e most hirdett házakra a foglaló is fölvetetik! 4235

Krisch Károly

cserépkályha nagyraktára Debrecen, Hunyadi-u. 13.

Telefon 12—18.

Raktáron tartom a legüzállóbb bel és külföldi cserép kályhákat takarékos tüzhelyeket, kandallót. Elvállalok átalakításokat és javításokat is. — Kályháimmal a müncheni fűtőtechnikai intézetben tanult legpraktikusabb fűtőszerkezettel látom el, amellyel nagy mennyiségű fűtőanyagot takarunk meg.

DEBRECENI IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK.

Szent-Anna-utca 13. (saját ház)
Alapított 1867.

Vesz és elad

mindennemű állam-papirokat, sorsjegyeket, részvényeket.

Bevált

szelvényeket és idegen pénzeket mérsékelt díj mellett.

Igérvényeket

a pesti vagy bécsi árák mellett minden huzásra készletben tart.

Közvetít

bárminő idegen váltók behajtását; és fizetési megbízásokat a külföldi piacok bármelyikére elvállal.

Elfogad betéteket

— takarékpénztári könyvecskékre — és csekkszámára, továbbá perselybetét mellett.

Számitol tárcaváltókat hitelrésztes egylet keretében is.

Safo-Deposít (Magán letét-rekeszek.)

1586

— Az orvosok hamarosan végeznek. Ha nyolc nap alatt nem állítják ki a „felgyógyult” bizonyítványomat, az első vonattal megszőköm s a harctérre megyek. Hisz itt nem lehet kibírni.

— Hogy van a férjem? — kérdezte Etus, nyugodtan és komolyan.

— Üdvözölteti. Sokszor, nagyon sokszor üdvözölteti önt, asszonyom — szólt a hadnagy. Látszott, hogy el akarja kerülni a határozott választ. Etus megállott. Szilárdan és makacsul kérdezte még egyszer:

— Hogy van a férjem?

— Asszonyom, teljesen nyugodt lehet.

A hadnagy elpirult, amikor igazságot követelő szeme közé kellett néznie. Kitérőleg ismételte:

— Asszonyom, teljesen nyugodt lehet — teljesen nyugodt.

Etus nem válaszolt semmit; karon fogta anyját, nővérét s tovább sétáltak.

A hadnagy elmesélte ezredüknek, századuknak hőstetteit, hogyan támadták oldalba az ellenséget s milyen sok foglyot ejtettek, hogyan üldözték paripájukon tajtékzó paripájukon a futó ellenséget, hogy milyen sok vitézségi érmet osztottak ki ezredében.

— Henrik is kapott egyet? — kérdezte Etus.

— Igen természetesen... két nappal azelőtt.

A nagy mezőre értek, amely a városka háza mögött kezdődik és egészen az erdőig terjed. Feketén és komoran sötétlettek az erdő fenyői. A rája boruló őszi ég kékségét a lemenő nap utolsó sugarai aranyozták be.

A hadnagy a csodás szépségű képre mutatott.

— A mi földünk... ez a legszebb.

Etus meghatva hallgatott, majd szigoruan szólt:

— Valamit elítéltél előttem.

A hadnagy rögtön hozzáfordult; ez izgatt pillanatban épp karját vállára tette s gyöngeően, óvatosan vezette a réten.

Anyja és nővére hallgatva követték.

Igy mentek négyen az őszi napsugár utolsó fényében a nagy messzeségben.

És Etus egyszerre csak ebbe a nagy messzeségbe kiáltott:

— Ó meghalt! Meghalt!

A tiszt gyöngéden tartotta.

Mint egy halálra sebzett vadnak a kiáltása hallatszottak e szavak. De Etus nem jöngött tovább, megállott, fejét a tiszt vállára hajtotta.

Kárpát elmondta férjének utolsó óráit, hogy százada milyen vitézül állott ellen a gránát záporban. Elmesélte, hogy Henrik milyen tréfákat csinált, mikor a nehéz hosszukás acéltestek sipitva száguldtak a levegőben, majd földet érve döngő robajjal százfélé ontották halálhozó szilánkjait. Elmondta utolsó perceit, mikor egy ilyen gyilkos vasdarab a földre terítette. Üdvözletét küldi neki és kívánja, hogy erővel állja ki a csapást s vigyázzon az életére.

Ekkor úgy érezte, mintha szíve alatt új élet kelne.

Halkan fölsírt.

Igen vigyázni kell az életére... Az új életre... A jövőből vitéz férfit kell nevelnie. A jövőnek bizonyára szüksége lesz ilyen emberre.

Kiegyenesedett, kezét nyújtott anyjának, nővéreinek, akik csöndben s ünnepiesen közeltek feléje.

Könnyin keresztül mosolygott Etus feléjük... Főtte pedig a végtelen őszi ég csillogott.

Mulattató.

Orfeum.

Mezey J. orfeum társulata napról-napra nagy érdeklődés mellett tarja előadásait a „Korona” vendéglőben. Az ügyes igazgató gondoskodik róla, hogy változatos programja legyen az előadásoknak s újabb, meg újabb szerződtetésekkel frissíti társulatát. Vasárnaptól kezdve a Vilmos Ferenc, Sas-utcai vendéglőjének udvarára teszi át az orfeum működését.

Ujjongás.

A leányka aggódva leselkedik az ajtó előtt.

Ott benn az ő imádottja beszél a papával; megkéri a kezét.

Végre kijön.

— Mit mondott a papa? — rebegi a leány.

Az imádó örömtől ujjongva kiált föl:

— Tizenötezer forint!

Prézli kapható

a „Katonai Ruhaszállító Vállalat” özkereseti Társaság Áruosztályánál, — Piac-utca 81. szám alatt.

Egy csomag ára 2 kor.

Halló! Házvevők! Halló!

van most két eladóház

Debrecenben.

Ilyen jutányos, nagyszerű vétel csak most kínálkozik!

Az egyik Vörösmathy-utca 24. szám alatt van, a főtér szájában, több rendbeli uri lakással, potom árért megkapható!

A másik a nagy álmás mellett

Homokkert, Bántffy-utca 10. sz. alatt — óriási nagy telek, nagy utcai fronttal gyártelepnek nagyon alkalmas volna! mert éppen előtte van a háznak egy külön rakodó vágány! Ára a háznak 20 ezer kor.

E hirdetést közli a Nagy Lajos iroda, Csapó-utca 19. Ahol e most hirdetett házakra a foglaló is főlvetetik! 4235

Krisch Károly

cserépkályha nagyraktára
Debrecen, Hunyadi-u. 13.
Telefon 12—18.

Raktáron tartom a legüzállóbb bel és külföldi cserép kályhákat takarékos tüzhelyeket, kandallót. Elvállalok átalakításokat és javításokat is. — Kályháim a müncheni fűtőtechnikai intézetben tanult legpraktikusabb fűtőszerszerkezettel látom el, amellyel nagy mennyiségű fűtőanyagot takarunk meg.

DEBRECZENI IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK.

Szent-Anna-utca 13. (saját ház)

Alapított 1867.

Vesz és elad

mindennemű állam-
papirokat, sorsjegye-
ket, részvényeket.

Bevált

szelvényeket és ide-
gen pénzeket mérsé-
kelt díj mellett.

Igérvényeket

a pesti vagy bécsi
árak mellett minden
huzásra készletben
tart.

Közvetít

bárminő idegen vál-
tók behajtását; és
fizetési megbízaso-
kat a külföldi piacok
bármelyikére elvállal

Elfogad betéteket

— takarékpénztári
könyvecskékre — és
csekkszámmlára, to-
vábbá perselybetét
mellett.

Számitól tárcaváltókat hi-
telrésztes egylet keretében is.

Safo-Deposit (Magán letét-rekeszek.)

Debreczeni Hitel-bank

Széchenyi-utca és
Ferenc József-ut sarkán

Mindenféle bankügyletet előnyösen lebonyolít.

Nagy Sajos irodájából, Csapó-u. 19.

Eladó 35 magyar hold szántó-föld, két hold szőlővel cserepes tanyával, kitűnő búzatermő föld, jutányos árban megkapható. A tanya a halápi vasúti állomáshoz gyalog másfél órára van, a Kövesdi-féle tagban, tulajdonosa Csordás Sándor.

Szabászat, varrás

és minta rajzolásból úgy a francia mint az angol módszer szerinti alapos oktatást nyernek csak kizárólag intelligens felelősöknek. 432

ÖZV. KNOTNY KOVÁCSNÉ SILVE GABRIELLA

Kossuth-utca 45. szám alatti szabásati és varró iskolájában. Beiratkozás bármely napon, vasár- és ünnepnapok kivételével reggel 9—12-ig, délután 3—5-ig.

Ha valamit, illetve bármit le akar írni írógépen, szépen, izlésesen!

Menjen el a 16 év óta fennálló Nagy Sajos, hatóságilag engedélyezett gépiro, másoló, sokszorosító irodájához, Csapó-u. 19.

Dr. Sztankay Aba

gyógyszertára a „Nádor“-hoz.

Debrecen, Szent-Anna- és Artila-tér sarkán.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe modernül berendezett gyógyszertárát és vegyészeti laboratóriumát.

Közkedveltségnek örvendő következő készítményei

Eulaxans tabletták a mai kor legideálisabb hashajtója. Nem csikar, — étvágyat nem ront, — hozzá szokni nem lehet.

Honthin a legjobb hasmenés ellenes szer, egyedüli gyógyszer, melyet magyar gyógyszerész állított elő s melyet magas kormányunk hivatalos szerré emelt.

Dóra kozmetikai szerek. Arc-erém, — éjjeli, nappali puder, — szájviz.

Menthol sósborszesz stb., stb.

Az Eulaxans-tabletta a háború tartama alatt nem eukrozottan kerül forgalomba, kellemetlen ízű Tolu balsammal fűdöm.

Kerestetik

A Margit fürdő részére azonnali belépés mellett egy vizsgázott kazánfűtő és egy vízkezelő.

Jelentkezhetni a Tuzolto-lakásban, Csapó-u. 43.

Zalai Mark tanár

(Hatvan-utca I. szám, III. emelet)

3 havi könnyvitteli és gyorsirási tanfolyama január 4-én veszi kezdetét. Óriási gyakorlati fogva az egyenletű kisebb csoportokra osztott feladatok 3 óra alatt felelő jobban végezhetnek, mint azonos korúak ugyanannyi óra alatt. — Több tanulmányi és miniszteri elismerés. — Több ezer hallgató a legelőkelőbb iskolákban. Beiratás délelőtt 10—12 óráig 578

Debrecen
szab. kir.
város

Világítási vállalata.

ELVÁLLALJA: Légszesz és villamos berendezések elkészítését, világítási és erőátviteli, fűtési és főzési célokra. Agáz és villamos világítás jobb és olcsóbb a petróleumnál. **Gázzal sütni és főzni sokkal jobb és félannyiba kerül, mint fával.** Gázfűtési kandelóák és fürdőkályhák minden másnál tisztábban, kényelmesebbek, biztonságosabbak. Villamos motor, legcélszerűbb és legtakarékosabb hajtó erő a világon. Szép, olcsó lámpák, csillárok és hozzávaló felszerelések kaphatók.

Elsőrendű pirszen (koks.) Porosz köszén.

Fekete köszén kátrány, fatárgyak és épületek megvédésére.

Első minőségű ammoniak sálfat (legbecsesebb nitrogen-tartalmú műtrágya.) Tetszés szerinti mennyiségben kapható és megrendelhető a gyárban, vagy városi irodánkban.

Piac-u. 81. sz. alatt

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál az igazgató

DEBRECZENI JENŐ gépészmérnök.

A légszesz és villamosgyarat a közönség bármikor megtekintheti. Telefon: Gyár és igazgatóság 74. Városi iroda 90

A Csukamájolaj

egyike a legrégebbtől ismert és a legcsodásabb hatású gyógyszereknek. Biztos gyógy- és ellenszere az angol köhnek, görvényes bántalmaknak (sorophula), általános gyengeségi állapotok, kezdődő tüdőbajok stb. Egyetlen hátránya az, hogy igen kellemetlen íze és szaga van. Ezért nem veszik be szívesen sem gyermekek, sem felnőttek. Hosszas kísérletezés után sikerült végre előállítani egy oly csukamájolajat, melynek íze, szaga semmivel sem kellemetlen és e mellett még van benne a csukamájolaj összes tulajdonsága; ez a Mihalovits-féle izetlen és szagtalan csukamájolaj, mely magasan felette áll minden e nemű készítménynek. Orvosi kipróbáltatván, legkitűnőbb csukamájolajnak ismertetett el.

Egy kis üveg izetlen csukamájolaj 1-20 K. Nagy üveg 2 K.

Készítő hely
és főraktár:

Mihalovits Jenő

gyógyszertár, Debrecen Fő-utca
31. sz., a városházával szemben

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára és gyógyszerészeti
műlaboratóriuma a „KIGYÓNOZ”

A bel- és külföldi gyógyszerkülön-
legességek, hasonszervi gyógysze-
rek, kötszerek, szépitőszerek legna-
gyobb raktára Debrecen és vidékére.

DEBRECEN, Ferenc József-ut 31.
Városházával szemben.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és
általában gyomorbetegségeknel legki-
tűnőbb háziszser a

HOLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 50 fillér.

KAPHATÓ:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában, Debrecen.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR

Debrecen, Ferenc József-utca 16.

Alaptőke: 2.400,000 kor. Tartalékok: 1.650,000 kor.

Betét állomány tizenöt millió korona.

Érdekközösségben a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal. Üzletágai:
Takarékbetétek, csekkszámok. Váltóleszámitolás, törlesztés és jelzálog-
kölcsonök. **Idegen pénznemek vétele és eladása.** Átutalások **hadi-
foglyok részére.** Értékpapírok vétele és eladása, tőzsdei megbízások,
hitellevelek bel- és külföldre. Előleg értékpapírokra és árukra. Saját áru-
raktár. Safedeposit (magánletépként). Affiliált intézetei: Kabai takaré-
pénztár részvénytársaság. Nádudvari takarékpénztár részvénytársaság. Hajdu-
nánási gazdasági bank részvénytársaság. **Fióktelep: Vámospércs.**

„DANKÓ“ temetkezési vállalat.

Üzlethelyiség: Debrecen, Kossuth-utca 6 sz.

Telefon
nappal:
322 sz.

Debrecen város legdusabban felszerelt temetkezési vállalata. 16 gyáskocsival. Saját villanyerőre berendezett fakoporsógyárral.

Telefon
éjjel:
66 sz.

Telep és gyár: Csapó-u. 55

Bármely harctéren elhalt hősi halottak exhumálását és hazai földbe való eltemetését összes eljárásokkal, engedélyek, kedvezmények megszerzésével cégfőnöke ECLI JÓZSEF személyes felügyelete mellett kegyeletteljes pontossággal végzi. Költség-előírányzattal készséggel szolgálunk.

Saját
sírkoszoru
kötészet

„DANKÓ“
temetkezési vállalat.

Saját
sírkoszoru
kötészet

ÁLTALÁNOS FORGALMI BANK R.-T. Debrecen, Ferenc József-ut 32 szám.

Érdekközösségben a „Merkur“
váltóüzleti részvénytársasággal

Bankosztály. Váltóüzlet. Áruosztály.

Üzletágak: Takarékbetétek könyvecskékre és chechszámlára. Váltók leszámítolásra, valamint a banküzlet körébe vágó összes pénzügyi műveletek lebonyolítása. Hitellevelek és utalvány az összes külföldi piacokra. **Értékpapir, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása napi árfo-lyamon, szelvények és kisorsolt értékpapírok beváltása. Olcsó és magas előlegek értékpapírokra és sorsjegyekre. Igérvények minden huzásra. Biztosítási veszteség ellen. Sorsolási ellenőrzés. Katonai házassági óvadékok ügyében minden utbaigazítás és eljárás. Tőzsdei megbízásokat teljes megbízhatósággal eszközöl és minden felvilágosítással, tanácsal készséggel szolgál.**